

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
კლასიკური ფილოლოგიის, ბიზანტინისტიკისა და ნეოგრეციისტიკის ინსტიტუტი

პროგრამა „ლოგოსი“

პუბლიკაციები და ღონისძიებები კლასიკური ფილოლოგიის,
ბიზანტინისტიკისა და ნეოგრეციისტიკის სფეროში

2010
თბილისი

Irene Tatišvili

**HETHITISCH-GEORGISCHES
WÖRTERBUCH**

Lieferung 4: L-M-N

Herausgegeben von Lewan Gordesiani

ირინე ტატიშვილი

ხეთურ-ქართული
ლაქსიკონი

ნაჟვეთი 4: L-M-N

რედაქტორი **ლევან გორდემიანი**

© პროგრამა „ლოგოსი“, 2010

© ირინე ტატიშვილი, 2010

ISBN 978-9941-401-72-5

პროგრამა „ლოგოსი“

ილია ჭავჭავაძის გამზირი 13,

თბილისი 0179

ტელ. 25-02-58, ფაქსი 22-11-81

ელ. ფოსტა greekstudies@caucasus.net

ბიბლიოგრაფია

J. Friedrich, Hethitisches Wörterbuch (HW). Kurzgefasste kritische Sammlung der Deutungen hethitischer Wörter. Heidelberg, 1952. 3 Ergänzungshefte, 1957-1966.

J. Friedrich - A. Kammenhuber, & I. Hoffmann (HW²). Hethitisches Wörterbuch. Zweite, völlig neuarbeitete Auflage auf der Grundlage der edierten hethitischen Texte. Heidelberg, 1975- (Bd. I: A, Lief.1-8: a- – azuri(u) [1975-1984]; Bd. II: E, Lief. 9-10: e – ezza(š)-; [1988]; Bd. III: H, Lief. 11-16: ḫa- – ḫaššu- [1991-2004]).

H.G. Güterbock - H.A. Hoffner, & T. van den Hout (CHD), The Hittite Dictionary of the Oriental Institute of the University of Chicago. Chicago, 1980- (Vol. 3, fasc. 1: la- – -ma [1980], fasc. 2: -ma – *mi(ya)ḫu(wa)nt- [1983], fasc. 3: *mi(ya)ḫu(wa)nt- – nai- [1986], fasc. 4: nai- – nutarnu- [1989]; Vol. P, fasc. 1: pa- – parā [1994], fasc. 2 : parā – ^(UZU)pattar A. [1995], fasc. 3: ^(UZU)pattar A. – putkiya [1997]; Vol. Š/1: ša – šaptamenzu [2002]); Vol. Š/2: šaptamenzu – -ši- [2005].

H.A. Hoffner, An English-Hittite Glossary, Revue Hittite et Asianique (Paris) 25, fasc. 80, 1967, 6-99.

Jin Jie, A complete retrograde glossary of the Hittite language. Leiden, 1994.

A. Kammenhuber, Hethitische Lexicographie, წიგნძი: F.J. Hausmann, Wörterbücher, Dictionaries, Dictionnaires. Ein internationales Handbuch zur Lexikographie, II. Berlin/New York, 1990, 1686-1689.

A. Kammenhuber, Materialien zu einem hethitischen Thesaurus. Heidelberg, 1973 - (Lief. 1-3, Nr. 1- 4: ak(k)-/ek(k)-, šu, ta, -a- [1973-1976]; A. Kammenhuber-A. Archi, Ende Lief. 3 -7, Nr. 5: eku-/aku- [1976-1977]; M. Ciantelli, Lief. 7-9, Nr. 6: da- [1978-1979]; C.F. Justus; Lief. 10, Nr. 7: šak(k)-/šek(k)- [1981]; P. Cotticelli, Lief. 11, Nr. 8: ḫandai- [1989]).

E. Kronasser, Etymologie der hethitischen Sprache I (fasc. 1-4), II (fasc. 5/6). Wiesbaden, 1963-1965, 1966.

H. C. Melchert, Cuneiform Luvian Lexicon, Lexica Anatolica 2, Chapel Hill 1993.

E. Neu, Glossar zu den althethitischen Ritualtexten. Wiesbaden, 1983.

H. Otten, Materialien zum hethitischen Lexikon. Wiesbaden, 1971.

J. Puhvel, Hittite Etymological Dictionary. Berlin/New York /Amsterdam, 1984- (Vol.1: A; Vol. 2: E, I [1984]; Vol. 3: Ḫ [1991]; Vol. 4: K [1997]; Vol. 5: L [2001]; Vol. 6: M [2005]; Vol. 7: N [2007]).

- J. R. Ramos**, *Léxico para la Introducción al Estudio de la Lengua Hitita* (<http://www.hottopos.com/convenit3/hitita.htm>).
- P. Reichert**, *Glossaire inverse de la langue Hittite*, *Revue Hittite et asianique* (Paris), 1963, 61-143.
- E.H. Sturtevant**, *A Hittite Glossary. Words of Known or Conjectured Meaning with Sumerian and Akkadian Words Occurring in Hittite Texts*. 2nd ed. (William Dwight Whitney Linguistic Series.). Philadelphia, 1936.
- J. Tischler**, *Hethitisch-Deutsches Wörterverzeichnis*, Innsbruck, 1982, III-153.
- J. Tischler**, *Hethitisches Etymologisches Glossar* (Innsbrucker Beiträge zur Sprachwissenschaft, 20). Innsbruck, 1977- (Teil I, Lief.1-4: A - K [1977-1983]; Teil II, Lief. 5-7: L - N [1990- 1991]; Teil III, Lief. 8-10 : T, D/1-3 [1991-1994]).
- J. Tischler**, *Hethitisches Handwörterbuch. Mit dem Wortschatz der Nachbarsprachen*. (Innsbrucker Beiträge zur Sprachwissenschaft, 102). Innsbruck, 2001.
- A. Ünal**, *Multilinguales Handwörterbuch des Hethitischen*. (Philologia. Sprachwissenschaftliche Forschungsergebnisse, 108.1). Hamburg, 2007 (Vol.1: A-M; Vol. 2: N-Z)

შემოკლებები:

აბსტრ. = აბსტრაქტული სახელი

აღვ. = ადგილობითი, ადგილის

ანატ. = ანატომიური ტერმინი

არქიტ. = არქიტექტურული ტერმინი

აქად. = აქადური

ახ. = ახალი (სამეფოს) ხეთური ენა (ძვ.წ. XIV-XIII სს.)

ბოტ. = ბოტანიკური ტერმინი

გაორმაგ. = გაორმაგებული ფუძე

გილგ. = გილგამეშის ეპოსი

დ.მ. = დაუდგენელი მნიშვნელობის

ეგვ. = ეგვიპტური

თანდ. = თანდებული

იდ. = იდეოგრამით გადმოცემული

იერ. = იეროგლიფური ლუვიური

კარ. = კარიული

ლათ. = ლათინური

ლიდ. = ლიდიური

ლიკ. B = ლიკიური B (მილიური)

ლუვ. = ლურსმული ლუვიური (უპირატესად ლუვიური კონტექსტიდან)

"ლუვ." = სავარაუდოდ, ლურსმული ლუვიური (ხეთური კონტექსტიდან)

მედ. = სამედიცინო ტერმინი

ნაკლ. = ნაკლული სიტყვა ან ფორმა

ნაწ. = ნაწილაკი

რელ. = რელიგიური ტერმინი

სუფ. = სუფიქსი

ტ.ტ. = ტექნიკური ტერმინი

უკუქც. = უკუქცევითი

უცხო წარმ. = უცხო წარმოშობის

ფალ. = ფალაური

-ფუძ. = -ფუძიანი

მდრ. = შეადარე

შემოკლ. = შემოკლებული

შუა ხ. = შუა (სამეფოს) ხეთური ენა (ძვ.წ. XV-XIV სს.)

ძვ. = ძველი; ძველი (სამეფოს) ხეთური ენა (ძვ.წ. XVI-XV სს.)

ხათ. = ხათური (იგივე პროტოხეთური)

ხეთ. = ხეთური

ხურ. = ხურიგული

ხურ.-ხეთ. = ხურიგულ-ხეთური გექსტები

abl. = აბლაგივი (მოქმედებითი ბრუნვა)

acc. = აკუზაგივი (ბრალდებითი ბრუნვა)

act. = აქტივი (მოქმედებითი გვარი)

adj. = ადიექტივი (მედსართავი სახელი)

adv. = ადვერბი (მზნიშედა)

c. = (genus) *communae* (საერთო /მამრობით-მდედრობითი სქესი)

c./n. = (genus) *communae* / (genus) *neutrum* (საერთო და საშუალო სქესი; სქესის მონაცვლეობა)

c. ან n. = (genus) *communae* ან (genus) *neutrum* (საერთო ან საშუალო სქესი; სქესი დაუღვენელია)

caus. = კაუზაგივი

ci. = *coniunctio* (კავშირი)

dat. = დაგივი (მიცემითი ბრუნვა) ფორმით; ფორმით და სინტაქსურად

dat.-loc. = დაგივ-ლოკაგივი (მიცემით-ადგილობითი ბრუნვა) ფორმით; დაგივი ან ლოკაგივი – სინტაქსურად

+*dat.-loc.* = თანდებული ან ზმნა მოითხოვს *dat.-loc.-ს*

denom. = დენომინაგივი (სახელიდან ნაწარმოები ზმნა)

deverb. = დევერბაგივი (მზნიდან ნაწარმოები სახელი)

durat. = დურაგივი (განგრძობითი ასპექტი)

enclit. = ენკლიტიკა, ენკლიტიკური კავშირი / ნაცვალსახელი / ნაწილაკი

gen. = გენეგივი (ნათესაობითი ბრუნვა)

+ *gen.* = თანდებული ან ზმნა მოითხოვს *gen.-ს*

imper. = იმპერაგივი (ბრძანებითი კილო)

inf. = ინფინიტივი (საწყისი)

instr. = ინსტრუმენტალისი (მოქმედებითი ბრუნვა)

int. = *interiectio* (შორისდებული)

intrans. = ინტრანზიტიული (გარდაუვალი) ზმნა

iter. = იტერაგივი (მრავალგზისი ასპექტი)

loc. = ლოკაგივი (ადგილობითი ბრუნვა), ფორმით და სინტაქსურად

+*loc.* = თანდებული ან ზმნა მოითხოვს *loc.-ს*

med.-pass. = მედიოპასივი (საშუალ-ვნებითი გვარი)

n. = (genus) *neutrum* (საშუალო სქესი)

nom. = ნომინატივი (სახელობითი ბრუნვა)
nom. act. = nomen actionis (მოქმედების აღმნიშვნელი სახელი)
nom. agent. = nomen agentis (მოქმედების შემსრულებლის აღმნიშვნელი სახელი)
nom. instr. = nomen instrumenti (მოქმედების შესრულების იარაღის აღმნიშვნელი სახელი)
oppos. = საპირისპირო
part. = პარტიციპი (მიმლეობა)
pass. = პასივი (ვნებითი გვარი)
pl. = პლურალისი (მრავლობითი რიცხვი)
postpos. = postpositio (თანდებული)
praepos. = praepositio (წინდებული)
praes. = პრეზენსი (აწმყო დრო)
praet. = პრეტერიტი (წარსული დრო)
praeverb. = პრევერბი (გმნისწინი)
pron. pers. = pronomen personalium (პირის ნაცვალსახელი)
pron. poss. = pronomen possessivum (კუთვნილებითი ნაცვალსახელი)
pron. demonstr. = pronomen demonstrativum (ჩვენებითი ნაცვალსახელი)
sg. = სინგულარისი (მხოლოდითი რიცხვი)
subst. = სუბსტანტივი (არსებითი სახელი)
supin. = სუპინუმი
trans. = ტრანზიტიული (გარდამავალი) გმნა
vb. = verbum (გმნა)

დეგერმინატივები¹

ა) სიგეფას წინ უძღვის

DINGIR (= შემოკლ. D) ღვთაება

DUG ჭურჭელი

É სახლი

GADA სელი, თავსაფარი

GI ლერწამი

GIŠ ხე

GU₄, GUD ხარი

HUR.SAG მთა

ÍD, I₇ მდინარე

IM ალიზი, თიხა

ITU თვე

KUR ქვეყანა

KUŠ ტყავი, ბეწვი

LÚ კაცი

MUNUS, MÍ ქალი

MUL ვარსკვლავი

MUŠ გველი

NA₄ ქვა

NINDA პური

PÚ წყარო

SI რქა

SÍG მაგყლი

TU₇ წვნიანი კერძი

TÚG, TU₉ განსაცმელი

Ú მცენარე

UDU ცხვარი

URU ქალაქი

URUDU სპილენძი

UZU ხორცი

¹ სია აღებულია წიგნიდან: Ch. Rüster, E. Neu, Hethitisches Zeichenlexikon. Inventar und Interpretation der Keilschriftzeichen aus den Boğazköy-Texten. Wiesbaden, 1989, 383-384 (StBoT, Beiheft 2).

ბ) სიგყვას ბოლოში ერთვის:

DIDLI მრავლობითის ნიშანი, კრებითი

DIDLI ჟI.A, DIDLI ჟÁ მრავლობითის ნიშანი

ჟI.A, ჟÁ მრავლობითის ნიშანი

KAM მოსდევს რიცხვებს, ღროის ერთეულებს

KI ადგილი

KU₆ თევზი

MEŠ მრავლობითის ნიშანი

MEŠ ჟI.A, MEŠ ჟÁ მრავლობითის ნიშანი

MUŠEN ზიგი

SAR მცენარე

პირობითი ნიშნები:

- მშნის ხმარება წინსართებით; გაქვავებული სიგყვათშეთანხმე-ბები, ილიომები და ზოგიერთი სხვა ფრაზეოლოგიური ერთე-ული
- სიგყვის ან ფორმის ბოლოში: ფუძე; თავეში: ენკლიტიკური კაეშირი, ნაცვალსახელი ან ნაწილაკი, სუფიქსი, ბრუნვის ან პირის ნიშანი; მარცვლების გამყოფი სიგყვაში, სიგყვებისა – კომპოზიტი
- ? სათუო მნიშვნელობა სიგყვისა
- / ალგერნატიული ვარიანტები (დაწერილობის, წაკითხვის და სხვ.); მონაცვლეობა (ხმოვნის, თანხმოვნის)
- < ფორმა ან სიგყვა მიღებული/ნაწარმოებია (ან ნასესხებია) ამა თუ იმ სიგყვიდან
- > გვაძლევს ამა თუ იმ სიგყვას ან ფორმას
- ↗ იხილე მითითებული სალექსიკონო ერთეული
- = შუემერული, აქაღური ან სხვა ენაზე შესაგყვისი; იგივეობა
- ≈ არ არის სრული იგივეობა
- =? იგივეობა სათუოა
- ≠ არ არის იგივეობა
- [მომღვენო ნაწილი სიგყვისა დაზიანებულია
-] წინა ნაწილი სიგყვისა დაზიანებულია
- [] დაზიანებული სიგყვის ან მისი ნაწილი აღღგენილია
- [...] დატოვებულია აღღგენის გარეშე
- () დამატებითი განმარტება ლექსემის თარგმანთან, გრამატიკულ კატეგორიასთან, ფორმასთან და სხვ. დაკავშირებით; გემინატა, მარცვალი ან დეგერმინატივი, რომელიც ყოველთვის არ გვხვ-დება ამა თუ იმ სიგყვასთან დაკავშირებით; სავარაუდოდ არასწორი ან იშვიათი დაწერილობა სიგყვისა
- I I უღღება = -mi- უღღება, პირველი პირის დაბოლოების (აწმყო დრო, მხოლობითი რიცხვი) მიხედვით
- II II უღღება = -hi- უღღება, პირველი პირის დაბოლოების (აწმყო დრო, მხოლობითი რიცხვი) მიხედვით
- * სავარაუდოდ აღღგენილი ლექსემა
- ↖ ხეთური აღნიშვნა უცხო, ძირითადად ლუვიური, წარმოშობის სიგყვისა

L

la(i)- (I, II) გახსნა, მოხსნა; (თოკის) დაცარვა; (ფეხსაცმლის) გახლა; გაშვება, გათავისუფლება; ჯაღოს მოხსნა; დამშვიდება, დარდის მოშორება/გაქარვება; (ავადმყოფობის, სიბრავის, ცოდვის) მოშორება (აგრეთვე *med.-pass.*)

= DU₈; *part.* lant-/ DU₈-ant- (*nom. sg. c.* lanza); *iter.* laišk-; *nom. act.* lawar, lauwar; lātar (*n. r/n-ფუძ.*); *inf.* lawanzi

–appa la- (გამოხატავს წინა მდგომარეობაში ან პირობებში დაბრუნებას) mān alwanzahhantan UN-an EGIR-pa la-a-mi როდესაც მოჯადოვებული ადამიანი გავათავისუფლე ჯაღოსგან; arħa la- (მნიშვნელობა იგივეა, რაც arħa-ს გარეშე; გვხვდება la-ს მოქმედებითი გვარის ფორმებთან); piran la- (მნიშვნელობა დაუღვენელია)

lah-¹

↗ lah(h)uwai-, lah-, lahhu-

lah-² (დ.მ.)

lahħa- (c.) სამხედრო ლაშქრობა; მგზავრობა, მოგზაურობა
შდრ. KARASĦ ჯარი, ლაშქარი; *denom.* lah(h)iyai- სალაშქროდ / საომრად წასვლა

– lahħa/ lahħi pai-/ iya- სალაშქროდ/ საომრად წასვლა; lahħi peħute- ლაშქრობის გაძღოლა, საომრად წაყვანა; lahħaz (appa) uwa- სამხედრო ლაშქრობიდან, მოგზაურობიდან დაბრუნება; lahħaz appa ħuwāi- (სამხედრო) ლაშქრობიდან გაქცევა, თავის დაღწევა, დემერგირება; lahħaz appa neya- ლაშქრობიდან/ მოგზაურობიდან დაბრუნება; lahħa ħalzai- სალაშქროდ მოხმობა; lahħuṣ lahħišk- ლაშქრობების მოწყობა; lahħaz neya- სამხედრო ლაშქრობიდან დაბრუნება (შესაძლოა, იგულისხმებოდეს მეფის საკულგო მოგზაურობის – საკულგო ძეგლების რიგჟალური შემოვლის დასრულებაც); lahħa ninink- სალაშქროდ შეკრება/ მობილიზება;

lahanni/a- (c., ბოთლი ან ღოქი, დამზადებული თქროსგან ან ვერცხლისგან, გვხვდება მხოლოდ ხურ. რიგჟალების აღწერილობებში)

= LAĦANNI; შდრ. LAĦANNU, DUG.LA.ĦA.AN

lah(h)anza(n)-^(MUŠEN) (c., გადამურენი წყალმცურავი ფრინველი: ღორიხვა?)

lahhema-, lahhima- (c.) სამხედრო ოპერაცია (თავდასხმა, ალყაში მოქცევა და სხვ.), მანევრი, სამხედრო მისიის შესრულება
↗ lahha-

lahhešk-, lahhiyaišk- (iter.)
↗ lah(h)iyai-

lahhi(t)- (ლევ. აბსტრ. ე.წ. სუბსტიტუციის რიგუალებიდან, n.) შვება, ხსნა, განთავისუფლება, გადარჩენა

lah(h)iyai- სალაშქროდ/ საომრად წასვლა; მოგზაურობა; (ვინმეს წინააღმდეგ) თმის წარმოება, იერიშის მიტანა, შეტევა
part. lahhiyant-; *iter.* lahhešk-/ lahhiyaišk-; *nom. act.* lahhiyatar, lahhiyawar; *inf.* lahhiyawanzi; *supin.* lahhiškuwan
↗ lahha-

lahhiyaišk-, lahhešk- (iter.)
↗ lah(h)iyai-

^(LŠ)**lahhiyala-** (c.) (სამხედრო) ლაშქრობის, კამპანიის მონაწილე; მეომარი, მებრძოლი
↗ lahha-

lahhiyant- (*part.*)
↗ lah(h)iyai-

lahhiyatar (*n., r/n-ფუძ.*) სამხედრო ლაშქრობა, თმი
sg. dat.-loc. lahhiyanni; *denom.-iter.* lahhiyanišk- თმში წასვლა
↗ lah(h)iyai-

lahhiyawanzi (*inf.*)
_lahhiyauanzi *UL* pāun საომრად არ წაველი
↗ lah(h)iya-

lahhiyawar (*nom. act.*) სამხედრო ლაშქრობა
↗ lah(h)iya-

lahhlahhēškinu-
↗ lahlahhēškinu-

lahhima-
↗ lahHEMA-

lahhiškuwan (*supin.*)
↗ lahhiya-

lahhit-
↗ lahhi(t)-

lahlahhēšk-, lahlahhišk- (*iter.*)
↗ lahlahhiya-

lahlahhēškinu-, lahhilahhēškinu- (I) (*ცხენის*) აჩქარება, ოთხით ჭენება

lahlahhiya- (I, *med.-pass.*) აღელვება, შეშფოთება, შეწუხება, აწრიალება
iter. lahlahhēšk-/ lahlahhišk-

lahlah(h)ima- (*nom. act., c.*) ღელვა, მღელვარება, ბორცვა, ბობოქრობა, მოუსვენრობა, არეულობა, მოძრაობა
– lahlahhimaš MUŠEN^{HI.A} gallareškir “მღელვარების ჩიტები” (= *სამისნო გერმინი*) ავის მომასწავებლები გახდნენ
↗ lahlahhiya-

lahlahhinu- (*caus., I*) დამინება, შეწუხება; (*ცხენის*) ოთხით ჭენება (?)
iter. lahlahhinušk-
↗ lahlahhiya-

lahma- (*ძვ., c., =?* lahpa-) სპილოს ძვალი (?); სპილო (?)

lahmant- სპილოს ძვლისა (?)

lahni- (*c., წყალში გაზავებული სასმელი*)

(♣)lahpa- სპილო (?); სპილოს ძვალი (?)

lahšanili (*adv.*) ლახსანურად (ქ. ლახსანის/ ლიხსინას მცხოვრებლების ყაიღამე)

lah(h)u-

➤ lah(h)uwai-, lah-, lahhu-

lahhu- (*nom. instr., c.*) ჭურჭელი

– arrumaš lahhu ხელის დასაბანი ჭურჭელი

➤ lah(h)uwai-, lah-, lahhu-

^(GIŠ)**lahhura-** (*c.*) (სამსხვერპლოს გვერდით დასადგამი, გადასაგანი)

თარო, საყრდენი, სადგამი, დახლი

= ^(GIŠ)GAN.KAL

^{GIŠ}**lah(h)urnuzzi-, lah(h)uwarnuzzi-** (*n., c.*) ფოთლები, ფოთლეული, ვარჯი, სიმწვანე, კორღი

lahušk-, lahuwaišk- (*iter.*)

➤ lah(h)uwai-, lah-, lahhu-

lah(h)uwai-, lah-, lahhu- (II) (და)სხმა, (და)ღვრა; (*ძვ., intrans.*) დენა, დინება, აღიდება (*მდინარისა*), მომაგება (*წყლის დონისა*) (*იშვიათად აგრეთვე გ.გ.*) ლითონისგან ჩამოსხმა (*მღრ. ŠAPĀKU(M)*)

iter. lahušk-/lahuwaišk-; *part.* lahuwant- (*nom. sg. c. lahuwanza; nom.-acc. sg. n. lahuwan*) დაღვრილი, ჩასხმული; *inf.* lahuwanna, lahuwanzi; *nom. act.* lahuwar (*n.*); *nom instr.:* lahhu- (*c.*), šer lahuwa- (*c.*), parā lahhuēšna- (*c.*) (*ხელის დასაბანი ჭურჭელი*) ჩაფი (?)

– anda lah(h)u- ჩასხმა; appa(n) lah(h)u- ხელახლა/დამაგებით/კიდევ დასხმა, დაღვრა; arħa lah(h)u- გადასხმა, გაღმოდვრა; katta(n) lah(h)u- ჩასხმა, ჩაღვრა; menahħanda/peran lah(h)u- (*ვილაცის, რაღაცის*) წინ დაღვრა; parā lah(h)u- დაღვრა, გადაღვრა; peran arħa lah(h)u- (*რაღაცის*) წინ გაღმოდვრა; šara/šer lah(h)u- შეღ/შემოდან დასხმა, მოსხმა; šer arħa lah(h)u- (შეღ/შემოდან) გადასხმა

nuwakan apēl ZI-an DINGIR^{MES} uwitenaš iwar arħa lāħhuwaten ღვთაებებო, მისი სული წყალივით გაღმოდვარეთ! mān^{LÚ} SIMUG.A DINGIR-LAM GIBIL lāħhuwanzi ... zin[nanzi] როდესაც მჭედლები მორჩებიან ახალი ღვთაების ჩამოსხმას

ლუვ. la(h)una- დასხმა, დაბანა; *part.* launaimi- დაბანილი, დასხმული

lah(h)uwarnuzzi-
↗ ᵒᵒˢlah(h)urnuzzi-

lai-
↗ la(i)-

laišaya^{SAR} (სამკურნალო მცენარე)

laišk- (*iter.*)
↗ la(i)-

lak- (II) (*ძვ.*) დახრა, მოხრა; დაწვენა, წაქცევა, (კბილის) ჩამგვრევა; (რაიმეზე/ვინმეზე) ყურადღების მიპყრობა (*სიგყვასიგყვით*: თვალის ან ყურის მიპყრობა/ყურისგდება); (*med.-pass.*) მოხრა; ვარდნა; დაცემა, წოლა, მიწაზე გართხმა (*აგრეთვე გალაგანითი მნიშვნელობით*: დამხობა, მორჩილების გამოვლენა, შეუწინააღმდეგებლად დამორჩილება)

nom. act. lagan (n.); part. lagent- (nom.-acc. sg./pl. n. lagan); caus. laknu- – ZŪ-ŠU lāki მას კბილს ჩაუმგვრევს; aššū IGI^{HLA}-KA lāk ... [LU]GAL-un anda aššu šakuwaya GEŠTU^{HLA}-KA lāk nu aššu uttar ištamaš მომაპყარ შენი კეთილი თვალები! ... მეფეს კეთილად შეხედე! ყურები მომაპყარ და კეთილი სიგყვა მოისმინე!

lagaggari-, laggari- (*c.*, მინერალი)

lagan (n.) (*რაიმესადმი*) სწრაფვა/მისწრაფება, მიდრეკილება; ნირი, ხასიათი, განწყობილება(?)

↗ lak-

lagent- (*part.*) მოხრილი, მიწაზე გართხმული (*მორჩილების ან უმოქმედობის ნიშნად*), ყურისმგდებელი

nom.-acc. sg./pl. n. lagan

– nu-za-pa utniyanza ḫumanza iški<წ>met anda ^{URU}Hattuša lagan ḫardu დაე, ყოველ ქვეყანას ქელი ჰქონდეს მოხრილი ხათის წინაშე(!) / დაე, ყოველი ქვეყანა (ხათუსას ბრძანების მოლოდინში) გაგრუნული იყოს (*სიგყვასიგყვით*: ზურგზე/გულადმა დაწოლილი) ხათუსას სამეფოში! nu-mu ištamanan lagān ḫarak ყური მოპყრობილი გქონდეს (ჩემს სიგყვებზე)

↗ lak-

lak(k)arwant- (*n.*, ჭოგოსანი პარკოსანი მცენარე, ბოსგნეული)
– lakkarwan^{SAR} (nom.-acc. sg.); G^Slakarwa (ფუძე გაურკვეველია)

lakašša(-) (*subst.*, დ.მ.)

^{KUŠ}**laggašd(a)-** (*c.*, გეაეის ჭურჭელი, ჩანთა)
= ? ^{KUŠ}DÜG.GAN

laknu- (*ძვ.*, *caus.* I) (დარგებით) წაქცევა, ძირს დაცემა, გადაყირავენება, დამხოზა, (ხის) ჭრა, ჩეხვა; მოღრეკა (აგრეთვე გადაგანითი მნიშვნელობით: შეგონება, დაყოლიება, დარწმუნება)
iter. laknušk-

– išpandan laknu- ღამის თევა, უძილობა/ სიფხიზლე, ღამის გახანგრძლივება (მთვარის დაბნელებისას); pittuli[ya]š piran UD^{HLA} - uš GE6^{HLA}-uš] laknuš[ki]mi მღელვარებისგან დღეებს და ღამეებს უძილოდ ვაგარებ
7 lak-

lakšai-, lakšena-, lakšina- (*c.*, ლითონის საგანი: ქინძისთავი, სარჭი, ნემსი, პალო?)

^{TÜG/GAD}**lakkušanžani-** (*c.*) მეწარი, საწოლის გადასაფარებელი

lala-¹ (*c.*, იშვიათად *n.*) ენა (სხეულის ნაწილი; სარიტუალო მოღელი); ავი სიგყვა, ჭორი, ცილისწამება, ლანძღვა
= ^(UZU)EME; *denom.* lala(i)- ლაპარაკი

– EME/lala- ოხანდანი- მართალი/სწორი/სამართლიანი სიგყვა, ნათქვამი; idaluš lalaš ბოროტი ენა, ჭორი; lalaš išhaš ავი ენის პაგრონი (სიგყვასიგყვით: ენის ბაგონი); lalan karp- ცილისწამება; pangauwaš lalaš სირცხვილი, სახელგატეხილობა (სიგყვასიგყვით: სიმრავლის ენა)

lalaš-wa armizzi ენა ხილი(ა); ar[m]ān antuḫši ^{LÚ}TAPPUŠU lālan karpzi თუ კაცს მისი მეგობარი ცილს დასწამებს (სიგყვასიგყვით: მასზე “ენას აწევს”)

ლუჟ. lali-, lala (*c.*) ენა; სიგყვა, ჭორი

mayašiš lališ სირცხვილი, სახელგატეხილობა (= ხეთ. pangauwaš lalaš); adduwalīš lališ ბოროტი ენა, ჭორი (= ხეთ. idaluš lalaš)

იერ. lali-

lala⁻² (*med.-pass.*) ლაქლაქი (?)

–[mā]n ŠA^{URU} Lalanda memai nu lalattaru თუ ლალანდელი
ლაპარაკობს, დაე, ილაქლაქოს(?)!

GIŠ¹ **lallahḫa**- (*a-ფუძ.*?, ხის სახეობა ან მისი ნაყოფი, ხის რაღაც
საგანი)

lala(i)- ცილისწამება, ძაგება (?)

inf. lalauwanzi

➤ lala⁻¹

lala(k)ueš(š)a- (*c.*) ჭიანჭველა

– lalawiššaš É^{HI.A} ჭიანჭველას ბუდეები (*სიგვეასიგვეით*: სახლები);
lalakuešan-ma-war-an[-kan GIM-an] GIR-it anda pašihaiddu დაე,
როგორც ჭიანჭველა, ფეხით (ისე) გასრისოს!

lala(k)ueššar (*n.*) ჭიანჭველების ბუდე, ჭიანჭველების შემოსევა

– lalawēšnaš AMA-as GUD-uš (*სიგვეასიგვეით*) “ჭიანჭველას ბუდის
ძროხა” (= ლათ. mutilla, ჭიანჭველას ჯიში)

(♣) **lalama/i**- (“ლუკ”, *c., pl. n.*) ნუსხა, ანგარიში, ქვითარი

nom. sg. c. lalamiš

– lalameš ŠA^{GIŠ} PISAN parā SUM-uaš კონგიენერის ჩაბარების
ქვითარი

^{NINDA} **lal(l)am(m)uri(ya)-, lalla(m)puri(ya)-** (*ხათ.*?, *c., n.,*
მარცვლეულის ფაფისგან დამზადებული პური)

– 1^{NINDA} lalamuri BA.BA.ZA UPNI – 1^{NINDA} lalamuri (დამზადებული)
ერთი მუჭა მარცვლეულის ფაფისგან

(♣) **lalatta**- (“ლუკ”, *c., დ.მ.*)

– EZEN₄ lalattaš (*დღესასწაულის სახელწოდება*); ♣ lalattašši (*adj.,*
gen., ახასიათებს მინდორს)

lalatant- (*adj.*) შემავუხებელი (?), გამაღიმიანებელი (?)

lalau[-...] (*დ.მ.*; *დაკავშირებულია სიგვეასთან lalauša-?*)

lalauwanzi (*inf.*)

“ლუვ.” lalauna

↗ lala(i)-

lalaweš(š)a-

↗ lala(k)ueš(š)a-

lalawiššar

↗ lala(k)ueššar

lalḥuwant- (*part.*) გადმოსხმული, გადმოღვრილი

↗ lelḥu(wa)-, lilḥu(wa)-, lilahḥu(wa)-, lalḥuwa-

(♣)**lalin(n)aimi-** (“ლუვ.”, *part. დ.მ., საინვენტარო ტექსტებიდან*)

მღრ. ↗ lalinit-

lalinit- (“ლუვ.”, *n., ტასაცმლის მოსართავი*)

მღრ. ↗ (♣)lalin(n)aimi-

lalḥu-

↗ lelḥu(wa)-, lilḥu(wa)-, lilahḥu(wa)-, lalḥuwa-

lalu¹ (*n.*) ასო (*მამაკაცის სასქესო ორგანო*)

^{GADA}**lalu**² (*ოკოთხება: ^{GADA}alalu-*)

↗ ^{GADA}alalu-

lalukkeš-, lalukkiš- გაბრწყინება, განათება, ანთება, გაცისკროვნება

part. lalukkiššant-

↗ lalukkiwant-

lalukkešnu-, lalukkišnu- (*რისიმე*) განათება

iter. lalukkešnušk-; *part.* lalukkišnuwant-

– -]kan ZI-ni anda lalukkešnuškiddu დაე, (ღვთაებამ) მუღამ სინათლე შემოიგანოს (შენს) სულში!

↗ lalukkiwant-

***lalukki-**

↗ lalukkiwant-

lalukkiya- (I) ბრწყინვა, კაშკაში, ნათება
↗ lalukkiwant-

lalukkima- (c.) სინათლე, სინათლის წყარო, ბრწყინვალება
= ZÁLAG.GA
↗ lalukkiwant-

lalukkiššant-, lalukkišnuwant- (*part.*) განათებული
↗ lalukkiwant-

lalukkiwant- (*adj.*) ნათელი, განათებული, მბრწყინავი, კაშკაში
denom.: lalukkiya- (I) ბრწყინვა, კაშკაში, ნათება; lalukkeš- (I)
გაბრწყინება, განათება (*part.* lalukkišnant-); *caus.* lalukkešnu-
(*რისიმე*) განათება (*part.* lalukkišnuwant-); *nom. act.* lalukkima- (c.)
სინათლის წყარო

lam- (≠ kulam, *med.-pass.*) შერევა, (*ერთმანეთში*) არევა

^{DUG}**lammaya** (*იკითხება:* galammaya-)
↗ (^{GIS/URUDU}) galam(m)a-, kalam(m)a-, galammaya-

lammami (“ლუკ”, c., *ძვირფასი ლითონის საგანი, ჭურჭელი?*)

laman- (*n., n-ფუძ.*) სახელი
= MU; ŠUMU(M)/ŠUM- ; *denom.* iya- (+ -za)
– lamnaš LUGAL სახელოვანი (*სიგვესიგვეით:* სახელის) მეფე;
laman dai- (+-šan/-kan) (*ვინმესთვის / რამესთვის*) სახელის
დარქმევა, წოდება; laman ḫalzišša- / ḫalzai- (*რაიმე*) სახელით
მოხსენიება, მოხმობა; ŠUM-an iya- (+ -za) სახელის მოხვეჭა; šanizzi
laman საკუთარი სახელი
paidd[usawšišša]n ^dUllikummi ŠUM-an ešdu დაე, ამიერიდან ულიქუმი
იყოს მისი სახელი! apedani-ya-kan UKÙ-ši ŠUM-ŠU ... ḫarakdu დაე, ამ
აღამიანის სახელი მოისპოს! (= მისი ხსენება აღარ იყოს!)
იერ. ataman- (*n.*) სახელი
ლიკ. alāma (*nom.-acc. pl.*) სახელები

lammaniya-
↗ lamniya-

lammar (*n.*) საათი (ან დროის სხვა მცირე ერთეული: წამი, მომენტი, წუთი)

nom.-acc. sg. lammar (adv.) მაშინვე, ამ წუთში, დაუყოვნებლივ
– lammar lammar საათობით, ყოველ წუთს; lammar tartan
ნათქვამი/დასახელებული საათი (?) (იკითხება: lammar TAR-tan =
handantan დადგენილი / განსაზღვრული საათი (?) ან lammar TAR-tan
= kartan გაწვევტილი წუთი/საათი (გაღატანითი მნიშვნელობით:
სიკვდილის საათი, hora mortis);
იერ. lamnia იმ მომენტში, იმ დროს, მაშინ

lamarhandatt- (“ლუვ.”, *c.*, *t-ფუძ.*) (სიკვდილის?) საათის წინასწარ
დადგენა / განსაზღვრა
adj. gen. lamarhandattašši-

lamniya-, lammaniya- (I) სახელის დარქმევა; (სახელით) მოხსენიება,
დასახელება; დაძახება / (სახელით) მოხმობა; (ვინმესთვის რაიმეს)
დავალება, დაკისრება, (რაიმე თანამდებობაზე) დანიშვნა
part. lamniyant- დასახელებული, დანიშნული, განსაზღვრული,
მიკუთვნებული; *iter. lamnišk-*

lamnišan (*dat.-loc. sg.?*; “ლუვ.” *adj. gen.*, ახასიათებს ლომს?)

lamkunni (*ხურ.* საკულგო გერმინი, გვხვდება “ქალბატონთან”/
allanni ერთად)

lant- (*part.*) მოხსნილი, მოწვევტილი; დამშვიდებული

nom. sg. c. lanza

– ^{GIS}TUKUL la-a-an-za იარაღი მოხსნილი(ა); kuit naš ZI-an arḫa la-a-
an-za რადგანაც მისი სული დამშვიდებულია

➤ la(i)-

lap(p)- (I) მხურვალება, ვარვარი, აალება, წვა

part. lappant-; caus. lap(pa)nu-

^{URUDU}**lappa-** (*n.*) ნიჩაბი, აქანღაბი

♣**lapana-** (“ლუვ.”, *c.*) სალოკი (მარილიანი ადგილი, სადაც
ცხოველები დადიან); ზაფხულის საძოვარი (?), იალაღი (?)

^{URU}Lapana (გოპონიმი)

lapanallahit (*abstr., n.*) სალოკის ზედამხედველობა

◄ lapanali(ya)- (*c.*) სალოკის უფლება; საძოვრის უფლება (?) (“ლუკ.”
nom.-acc.sg. ◄ lapanalianza)

^{LU} lapanalli- (*nom. agent., c.*) სალოკის მცველი / ზედამხედველი;
მწყემსი (?)

lapanashī (*adj.*) სალოკისა; იაღალისა (?)

ლუკ. lapnalli- (*c.*) სალოკი; იაღალი (?)

იერ. lapaniya- სალოკზე გაჩერება/ყოლა (*ცხენებისა ან სხვ.*)

lappant- (*part.*) მოელვარე, ანთებული

↗ lap(p)-

lappanu-, lapnu- მბრწყინავი, მოელვარე

iter. lap(pa)nušk-; *supin.* lapnuškiwan; *part.* lap(pa)nu(w)ant-

↗ lapnu-

◄ **lapanuwani-** (*იკითხება:* ◄ lapani ◄ wanni ?)

↗ ◄ lapana-, ◄ wanni-

lappanzihini (*subst., დ.მ.*)

labarna-, tabarna- (*c.*, *საკუთარი სახელი, ხეთების მეფეთა ტიტული*)

მეფე, მმართველი

ლუკ. labarna- (*c.*) მეფე, მმართველი

↗ tabarna-

laparša- (*subst.*, ბაღის მცენარე, ბოსტნეული)

^{NINDA} **lapašši-** (“ლუკ.”, *c.*, *ნამცხერის ან პურის სახეობა*)

lapata/i- (*c.*, *ერთგვარი ცეკვა ან მუსიკა?*)

sg. nom. (*ან pl. nom.?*) lapatiš; *sg. dat.-loc.* lapati

lapattali(ya)- (*subst., დ.მ.*, *სასურველი/სანატრელი მდგომარეობა ?*)

lappiya- (*c.*) სიცხე / მაღალი ტემპერატურა

^{GIS} lappiya- / ^{GIS} lappiyaš მუგუბალი, ნაკვერჩხალი, შეშა (*თუ რელ.*
ყოვლად დასაწველი, საკვერთხი?)

↗ lap(p)-

lappina- (c.?) პატრუქი; აბელი
lappina-^{SAR} (გამომშრალი/ხმელი) ბალახი, ცოცხები, ჩალა, აბელა
სოკო (?); ჭინჭარი (??)
↗ lap(p)-

lappina(i)- (denom.) დანთება/ ანთება, (პატრუქით) ცეცხლის
მოკიდება
↗ lappina-

(KUS) **lapla(i)-** (c.) ქუთუთო (?)
= KAPPI ENI
↗ ლუვ. lapli- (c.) წამწამი თუ ქუთუთო (?)

laplapa-, laplipa (c.), laplapi, laplipi- (n.) წამწამ(ებ)ი

lapnu-, lappanu- (I) გავარვარება, აგიზგიზება, ცეცხლის
დანთება/გაჩაღება
part. lappanuwant-; iter. supin. lapnuškiwan
↗ lap(p)-

^{SUZ}**lapruwa-** (n.), (გატყავებული და გამოშიგნული ცხოველის)
გვერდის ნაჭერი (?)

◀ **larella** (nom.-acc. pl. n.) (“ლუვ”, სარიტუალო საგანი ან
ნიეთიერება, დ.მ.)

lari(ya)- (vb., დ.მ., გვხვდება პარალელურ კონსტრუქციაში მმნასთან
nahi გემინოდეს!)

larpiwani- (“ლუვ”, adj. ახასიათებს ცხვრის საძოვარს)

larpu- (vb. med.-pass.?, დ.მ.)

laršiya (ხურ. საკულტო ტერმინი)

lašhuru- (subst., დ.მ.)

||laššumi- (იკითხება: ^{GIS}hilaššumi- მცენარე, რომლის თესლსაც
იყენებდნენ)

^{GADA}**latagga-**[-] (სელის განსაცმელი)

lātar (*nom. act.*) გახსნა/ გაწვევა, გაფანტვა/ გაქარწყლება
↗ la(i)-

^{NINDA}**lattari-** = aladdari – (*c.*, ხურ.-ხეთ., შერიის ნამცხვრის სახეობა;
ხილის ღვებელი?)

lattariantiya- (*subst.*, დ.მ., მარცვლეულის სახეობა?)

latti¹ (*c.*) მომთაბარე მოსახლეობა, მომთაბარე რაზმი; გომი,
გვარი(?)
= (ERÍN^{MES}) *ŠUTU, ZUTU, SUTU*

latti² (*c.*, ტ.ტ. “სეგმენტი?”, დეიდღე მკითხაობის პრაქტიკიდან)

lauwar, lawar (*nom. act.*)

↗ la(i)-

lawanzi (*inf.*)

↗ la(i)-

lawar, lauwar (*nom. act.*)

↗ la(i)-

(*)**lawarriya-** (“ლუე”) გაგება, დანგრევა, განადგურება
part. *lawarima- (*nom.-acc. pl. n.*) დამტვრეული, განადგურებული,

lawari- (*subst.*, დ.მ., ცალკეული ნაწილი, დეგალი?)

lawatt(a)- ცალახი, ჭყაპი, ლაფი (?)

– lawattaš mehur (ადრეული გაბაფხული ან თვის სახელწოდება?
სიტყვასიტყვით: “ცალახის დრო/სეზონი”)

(GIŠ)**lazzai-, lazzi-** (*c.*) (ბოტ.) კოთხუჯი (ლათ. *Acorus calamus*)
= GI.DÙG.GA; *QANŪ TĀBU*

lazzandati- (*c.*) ბატკანი (?)

^{GIŠ}**lazzi-**

↗ ႣႣlazzai-

lazzi- (*ძვ., adj.*) კარგი, სწორი, უბალო

= DÜG.GA, SIG₅

nom.-acc.sg.n. *lazzin (= SIG₅-in) კარგად

denom. lazziya- (I) (=SIG₅-ziya-, იშვიათად ႣE)

გასწორება/გამოსწორება; კარგი/სასიკეთო (ყოფნა); (*med.-pass.*)

გაუმჯობესება, გამოჯანმრთელება; სასიკეთო/ხელსაყრელი (ყოფნა)

(*ითქმის სამისნო ნიშანზე*), აყვავება; (*ვინმესადმი*)

უკეთესად/კეთილად/ლმობიერად მოპყრობა; *part.* *lazzi(y)ant-

(=SIG₅-ant-) ხელსაყრელი, სასიკეთო, კარგი, საუკეთესო, სწორი,

მართალი; *nom. act.* lazziyawar ჯანმრთელობა, სიკარგე, სიკეთე;

*lazziyatar (=SIG₅-tar) კეთილგანწყობილება/ კეთილგანწყობილი

დამოკიდებულება; *iter. med.-pass.* SIG₅-išk-

- [...K]AxKAK GÜB-la pān SIG₅-izzi (თუ კაცის) ცხვირი მარცხნივ

(არის) მოქცეული, (ეს) კარგი(ა) /კარგის მომასწავებელია; [irm]alaš

SIG₅-attari (lazziyattari) ავადმყოფი გამოჯანმრთელდება; uttar SIG₅-

tari საქმე კარგად (არის/იქნება)/ გამოსწორდება; UD.KAM-az SIG₅-

tari დღე სასიკეთო/იღბლიანი(ა); IŠTU DINGIR-LIM-mu parā parā SIG₅-

iškattari ღვთაების წყალობით, (მღვთმარეობა) მუდმივად

მიუმჯობესდება

იერ. arḫa lata-/lara-, arḫa laranu- (*trans.*) აყვავება, -ti arḫa lara-

(*intrans.*) აყვავება

***lazziyahh-** (I) (=SIG₅-ahh-) მოწესრიგება, გასწორება, გამოსწორება,

აღგენა /შეკეთება, ანაზღაურება, განკურნება,

კეთილგანწყობილების გამოვლენა (*ბშირად* + EGIR-pa = appa)

part. SIG₅-yahhant- აღგენილი/შეკეთებული; *iter.* SIG₅-yahhišk-

↗ lazzi-

***lazzieš-** (=SIG₅-eš-) გაუმჯობესება, კარგად გახლომა

↗ lazzi-

laznašaki- (*დ.მ.*)

lē (*უარყოფითი ნაწილაკი, რომელიც გამოხატავს ნეგატიურ*

სურვილს ან ბრძანებას) არ, ნუ; სრულებით არ/ვერ, არავითარ

შემთხვევაში, არასდროს

– (lē + მზნა პრეგენსის ფორმაში) eḥuwa it kuwapi-wa paiši ammuk-ma-wa-tta lē šaggahī წადი! მე არ მინდა ვიცოდე/ დაე, ნუ მეცოდინება, სად წახვალ! nu DINGIR-LAM lē kuēlqa ištamašti ღვთაებავ, ნურავის დაუგდებ ყურს! LUGAL-waš-a šākuwa-met lē ušteni მეფის თვალები კი არ უნდა დაინახოთ! (lē + man გამოხატავს მოქმელის ოპერაციას; შდრ. nūman) ammuq-a-man-wa lē kuitki ḤUL-wēšzi ნეტავ, (ამან) მე არაფერი მავნოს/ ვისურვებდი, რომ (ამან) არაფერი მავნოს; (lē + მზნა იმპერატივის ფორმაში) lē-wa-tta nahī ნუ გეშინია! /არ შეგეშინდეს! (უმზნო წინადადებებში) ÌR-miš lē (ის) ჩემი ქვეშევრდომი ნუ (იქნება)/დაე, არ (იყოს)! (კატეგორიული უარყოფის გამოხატვა) tašwanza aušzi lē ბრმა სრულებით (/რა თქმა უნდა) ვერ ხედავს

lela- (c.)

↗ lila-, lela-

lelai- (denom.)

↗ (ლ)lilai-, lelai-

lalaniya- (ძვ., med.-pass.) გააფთრება, გამძვინვარება, გაშმაგება
part. lalaniant- გააფთრებული, განრისხებული, მძვინვარე

lelešk-, lilešk-, lilišk- (iter.)

↗ lila-, lela-

leḥu-, lilḥu-, lalḥu-

↗ leḥu(wa)-, lilḥu(wa)-, lalḥu(wa)-, lalḥuwa-

^{DUG}leḥuntai-, ^{DUG}leḥuntalli- (deverb., c., ჭურჭელი სიბის დასაღვრელად, გადასახსმელად, ღოქი?)

↗ leḥuntai-

leḥu(wa)-, **lilḥu(wa)-**, **lalḥu(wa)-**, **lalḥuwa-** (II) (სიბის) ღვრა, (და)სხმა, გადასხმა (ერთი ჭურჭლიდან მეორეში), (ღვინის) დაწლობა
part. lalḥuwant-, leḥu(wa)nt-; supin. lilḥuwan; iter. lilḥušk; iter. supin. lilḥuškiwan

ლუჯ. (li)luwa- ღვრა, (და)სხმა

leḥu(wa)nt- (part.) დაღვრილი, გადასხმული,

denom. leḥuntai- (I) (ღოქით, ღოქიდან) ღვრა, დასხმა

↗ **leḥu(wa)-**, **liḥu(wa)-**, **liḥu(wa)-**, **lalḥuwa-**

leḥuwartima-, **leḥurtima-** (*c.*) წყალდიდობა, მოვარდნილი წყალი

leli, **lela** (*ხურ., დ.მ., დღესასწაულების აღწერილობებიდან*)

lellipai-

↗ **lilipai-**, **lellipai-**

leliwant-, **liliwant-** (*adj.*) სწრაფი, მარდი; სასწრაფო, გადაუღებელი

↗ **lili-**²

lenk- (I)

↗ **li(n)k-**, **lenk-**

lenkant- (*part.*)

↗ **linkant-**

lešš-, **lišš-** (I, *med.-pass.*), **lišai-** (I) შეკრება, შეგროვება, (*მიწიდან, ობიექტიდან*) აღება, აკრეფა

inf. **leššuwanzi**, **liššuwanzi**

– *ḥaštīyaš leššūwanzī* ძვლების შესაგროვებლად; *šara lišai-* გამოწმენდა, ჭუჭყისგან/ნაგვისგან გამოსუფთავება

***leššalla-** (*c.*) გროვა, შეჯგუფება, კრებული, სიმრავლე

^{MUL}**leššalla** (*c.*) ვარსკვლავების შეჯგუფება, მეტეორიტული წვიმა, კომეტა(?)

leš(š)i-, **lišši-** (*n.*) ღვიძლი

= ^{UZU}**NÍG.GIG**; **KABITTU(M)**

leššuwanzi, **liššuwanzi** (*inf.*)

↗ **lešš-**, **lišš-**

^(GIŠ)**leti-**, **liti-** (*c., n., მეთოვანი მცენარე და მისი ნაყოფი, ნუმი?*)

liḥša[- (*c.*) კამეჩი

= **ALIM**; **KARŠĀNŪ/U**

lik- (I)

┐ li(n)k-, lenk-

◄ **liki-** (“ლუკა”?, *c.*, მარილიანი ადგილი, სალოკი? < *lik- ლოკვა?)
შდრ. ┐ ◄ lapana- (“ლუკა”, *c.*), (◄)wanni-

likuwa- (“ლუკა”) დაგოვება (?)

lila-, lela- (*c.*) (განრისხებული ღვთაებების შესაწირით) დამშვიდება /
დაშოშმინება, შემორიგება; (მოკვდავთა) გამართლება,
განთავისუფლება (ცოდვებისგან)
– EZEN₄ lelaš “შერიგების დღესასწაული”; lelaš UD.KAM^{HLA}
შერიგების (დღესასწაულის) დღეები; É lilaš “შერიგების
სახლი/ცაბარი”

lilahu-

┐ lelhu(wa)-, lilhu(wa)-, lilahu(wa)-, lalhuwa-

(◄)lilai-, lelai- (*denom.*, I) (განრისხებული ღვთაებების) დამშვიდება /
დაშოშმინება, შემორიგება; (მოკვდავთა) გამართლება,
განთავისუფლება (ცოდვებისგან)
iter. lelešk-, lilešk-, lilišk-, lilarešk-; *nom. act.* lilawar (*n.*); *inf.* lilawanzi
ლუკ. part. lilaimmi- დაწყნარებული, დამშვიდებული; *gen. adj.* *lilašši;
lilaššalla- დამამშვიდებელი, მომრიგებელი/შემრიგებელი (?)
┐ lila-, lela-

lilak(k)- (II) (ღარგყმით) წაქცევა, ჭრა, ჩეხვა (*bosa*)

┐ lak-; შდრ. ┐ laknu-

lilarešk- (*iter.*) (*ვოსიძე*) დამშვიდება, დაწყნარება; დახსნა (*მაგ.*,
ავადმყოფობისგან)

– LUGAL-un-wa liliškittin šakuwa-ššet lileškittin irman-ši-kan dattin
მეფე დაიხსენით, მისი თვალები დაიხსენით, ავადმყოფობა
მოაშორეთ მას!

შდრ. ┐ lelešk-, lilešk-, lilišk-

lilawanzi (*inf.*)

┐ (◄)lilai-, lelai-

lilawar (*nom. act.*) დაშოშმინება, დაწყნარება

– SĪR lila^uwaš “დაშოშმინების სიმღერა”

↗ (↖)lilai-, lelai-

lilḥu-

supin. lilḥuwan

↗ lilḥu(wa)-, lilḥu(wa)-, lilḥu(wa)-, lalḥuwa-

lilḥušk- (*iter.*)

supin. lilḥuškiwan

↗ lilḥu(wa)-, lilḥu(wa)-, lilḥu(wa)-, lalḥuwa-

lili¹ (*c.*, =? lila-, lela- დამშვიდება / დაშოშმინება, შემორიგება; გამართლება, განთავისუფლება)

lili² მოძრავი, მბრუნავი

denom. liliwahḥ- (I); *iter.* liliwahḥešk-; *supin.* liliwahḥuwan; *inf.* liliwahḥuwanzi; *adj.* liliwant-/leliwant-

lilipai-, **lellipai-** (II) ლოკვა, გალოკვა, (*ცხოველივით*) ხარბად დაღევა, სვლეპა

iter. lilipaišk-

↗ lip(ai)-

liliwahḥ- (*denom.*, I) აჩქარება, (*რისამე*) ჩქარა/ ნაჩქარევად გაკეთება; საჩქაროდ წასვლა/გამგზავრება, (*აგრეთვე*) გაფრენა (?)

iter. liliwahḥešk-; *supin.* liliwahḥuwan; *inf.* liliwahḥuwanzi

– nuntarnuttin-wa liliwahḥtin იჩქარეთ! სასწრაფოდ წადით! liliwahḥešk-*it*-ta (*მღრ.* IḤDAMTA-KKU (*inf.* ḤAMĀTU)) შენკენ მოიჩქარის; n-an MAḤAR^DUTU^{ŠI} liliwahḥuwan-kan uwateddu ის სასწრაფოდ მოიყვანეთ “მზის” წინაშე! nu-mu liliwahḥuwanzi hatrāi სასწრაფოდ მომწერე!

↗ lili²

liliwant-, **leliwant-** (*adj.*) სწრაფი, მარდი, (*აგრეთვე*) ფრთიანი/ფრთოსანი, მფრინავი; სასწრაფო, გადაუღებელი

– ḥaraš liliwanza ფრთამალი არწივი; uttar liliwan სასწრაფო/გადაუღებელი საქმე

↗ lili²

lim(m)a- (*c.*, ალკოჰოლური საკულტო სახმელი, ლუდის სახეობა, ელი?)

◀ **limma-** (*n.*, =? lim(m)a-)

li(n)k-, **lenk-** (I) დაფიცება, (ვისიმე წინაშე) ფიცის დადება, (ვინმესთვის) ფიცის მიცემა; ხეწნა, ვედრება; ფიცის გატეხა, ცრუმოწმება

part. linkant-; *iter.* linkišk-

მდრ. ႁ lingai-, linganu-

lingai- (*c.*, იდ. აგრეთვე *n.*) (*nom. act.*) ფიცი (აგრეთვე პერსონიფიცირებული); ცრუ ფიცი, ცრუმოწმება, ფიცის გატეხა = NAM.ERÍM (იშვიათად); MĀMĒTU, NĪŠ DINGIR-LIM/DINGIR^{MES}

- lingain (*sg. acc.*) iya-, linkiya (*sg. dat.-loc.*) kattan dai- / tettanu- / kattan ki- / ar- / ħar(k); linkiyaš (*sg. gen.*) eš- ფიცის დადება/დადებინება/ფიცით განმტკიცება; lingain/lingauš (*sg./pl. acc.*) pahš- ფიცის დაცვა; lingain/lingauš šarra- ფიცის გატეხა, დარღვევა; linkiyaz (*abl.*) parkuiš eš, ANA NĪŠ DINGIR-LIM kattan arħa ki- ფიცისგან (ფიცის დარღვევისგან?) განთავისუფლება; NAM.ERÍM^{HLA} arħa aniya- ფიცის გაუქმება/ანულირება; lingaiš appašiwattaš (მარადიული) წყევლა (სიგვესიგვეით: მომავლის/დარჩენილი ღვების ფიცი); linkiyaš antuħša/ IR “ფიცის კაცი/ადამიანი” (= ყმადნაფიცი); linkiyaš DINGIR^{MES} “ფიცის ღვთაებები”; linkiya/lingai kutru(w)eneš ფიცის მოწმები

ႁ li(n)k-, lenk-

linkant-, **lenkant** (*part.*)

nom. sg.c. linkanza ცრუ მოწმე, ფიცის გამტეხი

nom.-acc.sg.n. lingan, linkan დაფიცებული, გყუილად დაფიცებული

- linkan ħark- ფიცის მიცემა, გყუილად დაფიცება: MAMETE^{MES}-mu kue piran lenqan ħarta ფიცი, რომელიც ჩემთვის აღრე ჰქონდა მოცემული; mān UKU-aš ... lingan ħarzi თუ კაცს ... გყუილად აქვს დაფიცებული

ႁ li(n)k-, lenk-

linganu- (I) დაფიცებინება, (ვინმეს წინაშე ერთგულების) ფიცის დადებინება

iter. linganušk-; *part.* linganuwant-

– nu-šši KUR^{URU} Kargamiš šer linganunun ქარგამიშის ქეყანას მის წინაშე (ერთგულების) ფიცი დაჟაღებინე; nu-nnaš lenqanut მან ჩვენ დაგვაფიცა / (ერთმანეთისთვის) ფიცი მიგვაფიცმინა; ammuk-wa-za linganuwanza ფიცით ვარ შეკრული

➤ li(n)k-, lenk-

linkiyant- (c.) (პერსონიფიცირებული) ფიცი, ფიცის ღვთაება
= NIŠ DINGIR, ŠA MAMITI DINGIR^{MES}, linkiyaš DINGIR^(MES); *sg.nom.* linkianza; *pl.nom.* linkiyanteš

– nu-tta ... linkianza ēpdu დაე, ფიცის ღვთაებამ შეგიპყროს! mān kēl-ma ṭuppiyaš uddār paḥḥašti... nu-tta kūš NIŠ DINGIR^{MES} ... paḥṣandu როგორც ამ ფირფიტის სიტყვებს ღაიცავ ... დაე, ასევე ... დაგიცვან ამ ფიცის ღვთაებებმა!

➤ lingai-

linkišk- (*iter.*)

➤ li(n)k-, lenk-

lip(ai)- (I) ლოკვა, გალოკვა, სელეკვა

გაორმაგ.: lilipai-, lelipai-

➤ lilipai-, lellipai-

lipš(ai)- (I) გაცვეთა, გახეხვა (?); გაფცქვნა (*ხილისა*) (?)

part. lipšant-

– karāwar lipšan გაცვეთილი/ღაზიანებული(?) რქები

lišš-, lišai-

➤ lešš-, lišš-, lišai-

lišši- (*n.*) ღვიძლი

adj. liššiyala- ღვიძლისა, ღვიძლთან დაკავშირებული, სამისნო

➤ leš(š)i-

liššuwanzi, leššuwanzi (*inf.*)

➤ lešš-, lišš-

(GIŠ)**luweššar**

➤ (GIŠ)¹luweššar

(*)**luḥa-** (c.) სინათლე(?)

luħħu (იკითხება LUħħU = LU'Ū ჭუჭყი)

luk(k)-¹ (*med.-pass.*, *ab.* აგრეთვე *act.*) (ღამის) განათება, გათენება
lukkeš-, lukiš- (I); *caus.* lukkanu- (I)

– (სუბიექტის გარეშე) GIM-an-ma lukzi როდესაც ნათდება/თენდება;
GIM-an lukkatta ^DUTU-uš-kan ūptat ღამე განათდა/ირიქრაჟა და მზე
ამოვიდა; maħħan-ma GE₆-anza lukzi MUL.UD.ZAL.LI-kan uizzi lukzi
nāwi როდესაც ღამე ნათდება, ცისკრის ვარსკვლავი ამოდის,
(მაგრამ) ჯერ არ თენდება (ე.ი. მზე ჯერ არ ამოსულა); mān INA
UD.9.KAM lukkatta როდესაც მეცხრე დღეს (გა)თენდება; māħħan[-
ma] UD.14.KAM lukkatta როდესაც მეთოთხმეტე დღე (გა)თენდება;
nu GE₆-az iyahħat nu-mu INA ^{URU}Kattitimuwa lukta ღამით მივიღოდი
და ქათითიმუვაში გამითენდა

luk(k)-², lukkai-, lukkiya- (I) (რაიმესთვის) ცეცხლის წაკიდება,
მოკიდება/ანთება, აალება, ცეცხლის განაღება

part. lukkant-; *iter.* lukkešk-; *nom.act.* lukkiwar

– arħa luk(k)- გადაბუკვა, ნაცრად ქცევა; kattan luk(k)- ცეცხლის
წაკიდება, აალება

lukkant- (*part.*) ღამწვარი, ცეცხლმოკიდებული, ანთებული

nom.-acc.sg.n. lukkan

➤ luk(k)-², lukkai-, lukkiya-

lukkanu- (*caus.*, I) (ღამის) განათება (იგულისხმება ღამის თევა?)

GE₆-an dapian luqqaṇuwanzi ისინი მთელ ღამეს გაანათებენ
(/გა)ათევენ(?)

➤ luk(k)-

luk katt- (*c.*) (ღლის) სინათლე, მზის შუქი, განთიადი, გარიქრაჟი,
დილა; ხვალინდელი/მომღეენო/მეორე დღე

– *dat.-loc.sg.* lukatta, lukatti, lukat (*adv.*) დილით, გამთენიისას,
(მეორე) დილას, მომღეენო დღეს, ხვალ; lukatt- šiwattaš დღის
სინათლე; lukattaš šiwatt- ხვალინდელი დღე; lukatta/lukatti UD.KAM-
aš/šiwattaš (*adv.*) დღის სინათლეზე, დილით, გამთენიისას; lukattaš
UD-ti/ šiwatti (*adv.*) მომღეენო/მეორე დღეს; lukatti UD-ti/ šiwatti/
(*adv.*) ხვალ;

lukkatta-ma-kan kuit[man ^DUTU-ა]š nāwi uizzi განთიადისას, სანამ მზე
ჯერ არ ამოსულა; lukkatta karūwariwar დილით, გამთენიისას
↗ luk(k)-

lukkeš-, lukiš- (I) (ღამის) განათება, გათენება (იხმარება სუბიექტის
გარეშე)
– lukišzi (გა)თენდება /ინათებს; lukkešta გათენდა / ინათა /
ირიქრაქა
↗ luk(k)-

lukkešk- (*iter.*)
↗ luk(k)-², lukkai-, lukkiya- lukkiwar

lukkiya-
↗ luk(k)-², lukkai-, lukkiya-

lukkiwar (*nom. act.*)
↗ luk(k)-², lukkai-, lukkiya-

lukutri (იკითხება UDU KU-UT-RI / QU-UT-RI)

lulahhi- (*c.*) პრიმიტიული, პირველყოფილი, ველური
– ^{LU}lulahhi- (მთის არაცივილიზებულ მოსახლეთა მრავალი
აღმნიშვნელი სახელწოდება); DINGIR^{MES} lulahheš
ლუჟ. ^(LU)lulahhi(ya)- პრიმიტიული, ველური

^{GIŠ}lulai- (-ფუძ., ხე ან ხის საგანი)

(GAL/BIBRU)lulayama- (სასმისის სახეობა, ყანწი?)

luli(ya)- (*c.*) გბა, გუბურა; ჭა, აუზი; ბაკი, ცისგერნა, რეზერვუარი
= PU/TÚL (მხოლოდ ონომასტიკაში: ^mKU(.GA).TÚL-ma = Šuppi-
luliya-ma- ან Šuppi-luli-uma- (II))
^{URU}Luli[-, ^{URU}Šuppiluliyān, ^{ID}Šuppiluliyā (ტოპონიმები) “სუფთა/წმინდა
გბა/გუბურა”; ^DŠuppiluliyāš (თეონიმი)
– marnuwandaš luli- ქერის(?) ლუდის კასრი

luliyāšha- (*c.*) ტბორი/ღამღგარი წყალი, ჭაობი, საფლობი, ჭაობიანი
აღგილი

lulim(m)i- (“ლუვ”, მფარველი ღვთაების ეპითეტი) დაწყნარებული, მშვიდი, უმოქმედო

(**ლ**)**lulu-** (“ლუვ”, *n.*) სიმშვიდე, სგაბილურობა, უსაფრთხოება, კეთილდღეობა
ლუვ. (**ლ**)***lulut-** სიმშვიდე (*ან მისთ.*); ^D**Lulutašši-** (*თეონიმი*)

(^{NA4})**lulluri-** (*ლითონის შემცველი მინერალი*) რკინის მადანი, ჰემატიტი (?)
=? KA.GI.NA

luluwai- (I) დაცვა, უსაფრთხოების / სიმშვიდის შენარჩუნება / უზრუნველყოფა; (*med.-pass.*) აყვავება, მრდა/გახარება
inf. luluwanzi; *iter.* luluwišk-
⌚ (**ლ**)**lulu-**

lumpāša- (*subst., დ.მ.*)

(**ლ**)**lumpašti-, luppašti-** (*c.*) წყენა, გულისტკივილი, უსიამოვნება, გასაჭირი, ღარღი, მწუხარება

luntarniš (*-ფუძ., სხეულის ნაწილი*)

^{TÚG/GADA}**lupan(n)i-, luwanni-** (*c., n.*) (*თავსაბურავის სახეობა*) თავზე შემოაკრავი ზონარი, (*სამეფო*) ქელი/ ღიადემა/გვირგვინი, (*ქალის*) ჩაჩი; (*ხმლის და მისთ. გარის*) თავი, საცმი
(**ლ**)**lupannawant-** lupanni- ქელიანი, გვირგვინით შემოსილი

^{TÚG}**lupari-** (*n., განსაცმლის სახეობა*)

(**ლ**)**luppašti-**
⌚ (**ლ**)**lumpašti-**

luri- (*c., n.*) თავის შერცხვენა, სირცხვილი, დამცირება, შეურაცხყოფა;
უხერხული/საჩოთირო მდგომარეობა; მაგერიალური ბარალი;
(*რისამე*) უქონლობა, ნაკლებობა, ნაკლი
აბსტრ. luriyatar (*n., r/n-ფუძ.*)
⌚ luriyahḫ-

luriyahh- (I) (*ვისიმე*) ღამცირება, გაძარცვა
iter. luriyahḥešk-;
↗ luri-

luriyatar (*n., r/n-ფუძ.*) ღამცირება, შეურაცხყოფა, ძარცვა, ღარბევა
↗ luri-

luššanu- (*vb., დ.მ., დაკავშირებულია მსხვერპლმეწირვის
ნარჩენებისგან გაწმენდასთან*)

^(E)**luštani-** (*c.*) გვერდითი/სათადარიგო გასასვლელი, უკანა კარი
– KÁ.GAL luštani უკანა ჭიშკარი/ჭიშკრის ნაგებობა

^(GIŠ)**luttai-** (*n. sg., c. pl.*) ფანჯარა
= AB; APTU; luttant- (*c., გასულიერებული -ant სუფიქსით*)
– ^{GIŠ}luttanz-at tarnau დაე, ფანჯარამ გააგაროს/გარეთ გაუშვას ის
(*იგულისხმება ღეთაება თელიფინუს რისხვა*)
ლუქ: ^{GIŠ}lūd(a)- ფანჯარა

luwa- (*-ფუძ.*) ღანა, ღაშნა (?)

^{NINDA}**luwammi-** (“ლუქ.”, *ნამცხვრის ან პურის სახეობა*)

luwanni-
↗ lupan(n)i-

luwarešša/i- (*ლუქ, n.? ტოპოგრაფიული ტერმინი სამხედრო
ლაშქრობების აღწერილობებიდან, სწორი/გლუვი/ბრტყელი
ბედაპირი, ვაკე?*)
luwariššašši- (*adj. gen.*)

^(GIŠ)**luweššar, lu(y)eššar** (*n.*), **luwešnant-** (*c.*) (*ხის ნაყოფი, რომელიც
საკმევლად გამოიყენებოდა, საკმეველი*)
^{GIŠ}ERIN luweššar კედარის სურნელოვანი კვამლი

luwili (*adv.*) ლუვის ქვეყნის ენაზე; ლუვიურად
მღრ. ↗ ^{URU}arziwail

luwiumna (*adj.*) ლუვიური

luzzi- (*n.*, სახელმწიფო ვალდებულება) ღაღა

M

ma- (-wa ნაწილაკის წინ) = mān

➤ mān

-ma (*enclit.*, აკავშირებს წინადადებებს; შეიძლება ჰქონდეს მაპირისპირებელი ფუნქცია) მაგრამ, ხოლო, კი

– hameṣḥi-ya- ... EBUR-ma ... გაზაფხულზე ..., მაგრამ შემოდგომაზე...; ke daṣuwanteṣ ke-ma duddum[iyanteṣ ესენი ბრძეები (არიან), ისინი კი – მუნჯები

-ma- (*enclit. pron. poss. I*) ჩემი

➤ -mi-, -ma-

mahḥan (*postpos.*) -ვით, -ებრ, მსგავსად; (მაქვემდებარებელი კავშირი) როდესაც, როგორც კი; როგორც; ისე, როგორც; (თუ) როგორც; (კითხვითი) როგორ?

= GIM-an

– GIM-an GIM-an, GIM-an imma როგორც/როგორიც/რაც არ (უნდა), როგორმე; მიუხედავად ამისა, მაინც

მღრ. ➤ mahḥanda, mān

mahḥanda (*ძვ., მაქვემდებარებელი კავშირი*) როგორც; ისე ... როგორც; მსგავსად, შესაბამისად

მღრ. ➤ mahḥan, mān

maharṣi (*ხურ. საკულტო გერმინი, დ.მ.*)

(GİŞ) **mahla-** (*ძვ. māhla-, c.*) ვაზი, ვაზის ღერო/ყლორტი

UZU **mahrai-**

➤ ^{UZU} muḥ(ha)ra(i)-, mah(u)rai-

(NINDA) **mahhuella-**

➤ ^(NINDA) muḥ(h(u))ila-

mahhui- (I, დ.მ.)

^{UZU} **mahurai-**
7 ^{UZU} muh(ha)ra(i)-, mah(u)rai-

mahhuri- (*n.*, საკვები პროდუქტი)

mahhurišša- (*დ.მ.*)

mai-, miya- (II) (გა)ზრდა, გახარება, აყვავება, მომწიფება
miya- (*med.-pass.*) დაბადება, გაზრდა, განვითარება (*ითქმის ბავშვზე*)
part. miyant- აყვავებული, მომწიფებული, უხვი; miyanti(ya)la-
მსხმოიარე; *nom.act.* miyatar (*n.*) ზრდა, აყვავება; *miyawar (?); *iter.*
miyešk-, miyašk-, mašk-, mi(e)šk-; *caus.* miyanu- დამწიფება
(დაამწიფებს)
– appa mai- შემცირება, დაკლება

^{LŪ} **mayannanni-** (*c.*) ახალგაზრდა კაცი, ბიჭი, ყმაწვილი

mayant- (*adj.*) ზრდასრული/მომზდილი, მოწიფული; ღონიერი,
ძლიერი, მძლავრი
^{LŪ} mayant- (*c.*, = ^{LŪ} GURUŠ) ახალგაზრდა / ძალების გაფურჩქვნის
ასაკში მყოფი მამაკაცი
– šwaru mayant- სრულიად მოწიფული
ფალ. payant- ზრდასრული

mayantahh- (I) გაძლიერება, ძალით/ენერგიით ავსება,
გაახალგაზრდავება
= ^{LŪ} GURUŠ-ahh-
– appan mayantahh- ხელახლა/კვლავ გაძლიერება, ახალგაზრდული
ენერგიით ავსება

mayantatar, mayatatar (*აბსტრ., n., r/n-ფუძ.*) მოწიფულობა,
(*მამაკაცური*) ძალა, ძალების გაფურჩქვნის ასაკი
= ^{LŪ} GURUŠ-tar
– mayjandanni-šši aki ის ძალების გაფურჩქვნის ასაკში მოკვდება

mayantešš- (I) მომწიფება, დავაქვაცება
= ^{LŪ} GURUŠ-antešš-

mayantili (*adv.*) ახალგაზრდულად, კაცურად, ვაქვაცურად

maišt- (*c.*) (*სინათლის*) სხივი, გამოსხივება, შუქი, ნათება

^{SIG}maišt- (მატყელის) ბეწვი, ძაფი

nom.sg. maišzaš

– nepišaš^DUTU-*ui* maišzaš-tiš kuēl mišriwanza ცის მზის ღვთაებაზე, ვისი სხივიც მბრწყინავია); ^{SIG}maištan mašiwantan ბეწვისოდენა (= უმნიშვნელო, უბრალო, ყოველგვარ ღირებულებას მოკლებული) რამ

maištarpa- (*დემონი ან მავნე ნივთიერება?*)

makalti-, magalzi-, makanti- (*c.*) (*საჭმლით საესე*) ჯამი, როფი, კოდი = *MAKALTU*

– 1 NINDA makanteš *ANA* DINGIR^{MES} MUNUS^{MES} [...] ერთი პურიით (საესე) როფი ყველა ქალღმერთს (შესაწირად)

magantihi- (*ხურ. საკუგო ტერმინი*) ძღვენი, შესაწირი (?)

magari- (*c.*, *ეგლის რაღაც ნაწილი*) ბორბალი (?)

=? *MAGARRU*

makkeš- (*I, intrans.*) გამრავლება, რიცხოვრივად/რაოდენობრივად გაზრდა

iter. makkešk-; *part.* makkiššant- გამრავლებული, მრავალრიცხოვანი

– nu DUMU.NITA^{MES} DUMU.MUNUS^{MES} haššeš hanzeššeš makkeššandu დაე, გამრავლდნენ (მეფის) ვაჟიშვილები, ქალიშვილები, შვილიშვილები (და) შვილიშვილის შვილები!

𐀀 mekki-, mekk-

makki (*n.*, *ღ.მ.*)

makita- (*ჭურჭლის სახეობა, სავარაუდოდ იმპორტირებული ბიბლ. მეგიდოდან*)

^{URU}Makkitta (*ტოპონიმი*) =? მეგიდო

^Émak(kiz)zi-, mazki- (*ძვ., მავზოლეუმის – Éhišta-, Éhešta- მემობლად მღებარე საკულტო ნაგებობა, სადაც მეფე-დედოფლის საკულტო განბანვის და ჩაცმის ცერემონიალი გარდებოდა*)

maklant- (*adj.*) გამხდარი, ხმელი, მჟღე (*საქონელი, ფრინველი*), გამოფიგული (*მიწა*)

maklatar (*n.*) სიგამხდრე, სისუსტე, გამოფიგვა

maknu- (I, *intrans.*) დაგროვება, რიცხობრივად/რაოდენობრივად გაზრდა
iter. maknušk-

makkuya- (*n.*) საღვებელა

^E**makzi-**
⌘^E mak(kiz)zi-

mal- (*n.*) გონება, ჭკუა, გონებამახვილობა, სიბრძნე, (*აგრეთვე*) განზრახვა, ჩანაფიქრი (?); ღონე, სიმამაცე (?)
ლუვ. ◀ māli- განზრახვა, ჩანაფიქრი; ◀ mali-/ malai- (*vb.*) ფიქრი, აწონ-დაწონა

mala (*ხურ., საკულტო გერმინი*)

^{ID}**Mala** (მდინარე) ევფრატი

mall(a)-, (I, *ახ.* II), **malliya-** (I) დაფქვა, დაფხვნა, დანაყვა, გაცეხვა (*მარცვლეულის*)
part. mallant-; *iter.* mallišk-; *nom. act.* malluwar; *inf.* malluwanzi
ლუვ. (mam)mal(h)u(wa)- გასრესა, დამსხვრევა (?); malwammi- გასრესილი, დამსხვრეული (?)

malai- (I, II *ხშირად* + *ნაწილაკი* -za) მოწონება, დათანხმება (*რაიმეზე*), ნების დართვა, ოფიციალურად აღიარება/ცნობა (*გამოიყენება აგრეთვე როგორც გ.გ. სამისნო ტექსტებში*)
part. malant-; *iter.* malesšk-; *nom. act.* maliyašha-; *inf.* malawanzi
მღრ. ⌘ ◀ mali(ya)-

malali (*დ.მ.*)

mallant- (*part.*) დაფქული, დაფხენილი, დანაყილი
⌘ mall(a)-, malliya-

malant- (*part.*) მისაღები, მოსაწონი, მოწონებული, აღიარებული
nom.sg.c. malanza, nom.-acc.sg.n. malan
– DINGIR^{MES}-za ... malan (ეს) ღვთაებების მიერ (არის) მოწონებული
↗ malai-

malatt- (*c.?*) (*სამჭედლო*) ურო, კეგი, ხელკეგი, გურზი (?)
ლუვ. (?) ✠ maltani-, *nom.sg. maltaneš* (*სამჭედლო*) ურო (?)

malawanzi (*inf.*)
↗ malai-

malešk- (*iter.*)
↗ malai-

maleškueš(š)- (I) შემსუბუქება, შესუსტება (*ითქმის მძიმე პოლიტიკურ ვითარებაზე*)
↗ malik(k)-

✠ **malḥašallahit** (“*ლუვ.*”, *აბსტრ., n.*) რიგუალთან მიმართება /კაეშირი(?)
ლუვ. malḥaš(š)a- რიგუალი; *malḥaš(š)alli-* სარიგუალო, რიგუალთან დაკაეშირებული

✠ **mali(ya)-** (“*ლუვ.*”) მოწონება, დათანხმება (*რაიმეზე*)
ლუვ. ✠ malāimi- (*part.*) მოწონებული, შეთანხმებული (?)
მღრ. ↗ malai-

✠ **maliyašḥa-** (“*ლუვ.*”, *c.*) შეთანხმება, თანხმობა, დადასტურება
↗ malai-, ✠ mali(ya)-

malik(k)- (*intrans.*) დასუსტება

mallišk- (*iter.*)
– ^{MUNUS}dammara[-...] UD.KAM-tili malliškkanzi – dammara-ქალები ...
ყოველდღიურად ფქვავენ
↗ mall(a)-, malliya-

mališku-, milišku- (*adj.*) სუსტი; მსუბუქი, უმნიშვნელო(?)
=Ā.NU.GÁL; *GALLU*

➤ malik(k)-

mališkunu-, miliškunu- (I, *trans.*) დასუსტება

➤ malik(k)-

mallitalli- (“ლუკ”, *c.*) თაფლის შესანახი ჭურჭელი (?)

ლუკ. mallit- (*n.*) თაფლი; malliti- თაფლივით ტკბილი (*ან მისთ.*)

ფაღ. malitanna- თაფლოვანი, ტკბილი

➤ milit(t)-, malit(t)-

⚡ **mallitiwalla-** (“ლუკ”, *c.*, თაფლის ან თაფლივით ტკბილი ნამცხვარი?)

➤ milit(t)-, malit(t)-

maliddu-

➤ milit(t)-, malit(t)-

malk(iya)- (I) რთვა

nom. act. malkiya(u)war (*n.*) = *PATĀLU* (*ძაფის, თოკის*) ძახვა, გრეხა, რთვა; malkieššar სართავი მოწყობილობა

– appa parza malk(iya)- დაშლა (*ძაფის გორგლისა*)

malt(a)-, melt- (II) (*ხმამაღლა*) კითხვა, სიგყვის წარმოთქმა

(-za) malt- (*ღვთაების წინაშე*) ვალდებულების აღება, აღთქმის მიცემა (*ღვთაებისგან სამაგიეროს მოლოდინში*)

გაორმაგ. mammalt- (*med.-pass.*), *iter.* mammalzik-

part. maltant-; *iter.* malza(š)k-; *nom. act.* malteššar/ melteššar (*n.*);

malduwar (*n.*); *inf.* maltuwanzi;

maltal(l)i(ya)-

➤ ma(n)talli(ya)-

(⚡) **maltani-**

➤ malatt-

maltant- (*part.*) (*ღვთაებისთვის*) აღთქმული, დანაპირები

nom.-acc.sg.n. maltan

➤ malt(a)-, melt-

malteš(ša)nala- აღთქმის სიგყვებით/შესაწირით მოხმობილი

↗ malt(a)-, melt-

malteššar, melteššar (*nom. act., n., r/n-ფუძ.*) დეკლამაცია, ლოცვა, (აღთქმის) რიგული, აღთქმა, აღთქმული შესაწირი

= (მოგჯერ) SISKUR(.SISKUR)-eššar; IKRIBU

– mān-a maltešn[aš] ešzi თუ ის არის აღთქმის (მიმცემი)

↗ malt(a)-, melt-

maldi (*ხურ. საკულტო გერმინი*)

maltuwanzi (*inf.*)

↗ malt(a)-, melt-

malduwar (*nom. act., n., r/n-ფუძ.*) დეკლამაცია

↗ malt(a)-, melt-

maluli-

↗ miluli-, maluli-, meluli

↙ **maluštēya-** (*ც., დ.მ., ქუმარბის შესახებ მითების ერთ-ერთ ფრაგმენტში ნახსენები ცხოველი, რომელიც კბენს ღვთაებრივ მღვასს*)

malluwanzi (*inf.*)

↗ mall(a)-, malliya-

malluwar (*nom. act., n.*)

↗ mall(a)-, malliya-

↙ **malwana-** (*დ.მ.*)

malwara- (*ლუვ., დ.მ.*)

malza(š)k- (*iter.*)

↗ malt(a)-, melt-

mamma- (“ლუვ.”, *ც., მიწისქვეშა ღვთაებათა ეპითეტი*)

mammalt-

iter. mammalzik-

7 malt(a)-, melt-

mamman/māmma/ mānman ... man (< *mān-man ... man)

7 man

4 **mamanna-** (“ლუვ”) ლაპარაკი (?), შეხედვა, (რისამე) საკუთრად მიხნევა (?)

(GIŠ) **mammarra-**

მღრ. 7 marmar(r)a-

^{NA4} **mamḥuišta-** (ქვის სახეობა)

man, (იშვიათად) **mān**, (სხვა ენკლიტიური ნაწილაკების წინ) -**man** (ოპტიმიზაციის, ირეალისის და პოტენციალისის გამომხატველი მოდალური ნაწილაკი)

– iyami-man-pat-wa kuitki ... man-wa-za *ŠUM*-an kuitki iyami ნეტავ, რამე გამეკეთებინა ... ნეტავ, რამე სახელი მომსახვეჭინა! mān-uš-kan ^mHuzziyas kuenta nu uttar išduwāti ხუცია მათ მოკლავდა, მაგრამ საქმე (ე.ი. შეთქმულება) გამოაშკარავდა; māmma (<*mān-man) dandukišnas-a DUMU-aš uktūri ḥmīšwanza ēšta ma-na-aš-ta mān antuwahḥaš idāluw-a inan arta ma-na-at-ši natta kattawatar რომც მოკვდავი მუღმივად ცოცხალი ყოფილიყო, (ხოლო) ადამიანის ბოროტ ავადმყოფობასაც ეარსება (მუღამ), არ (იქნებოდა) ეს მისთვის ტანჯვა? mān-wa-mu 1-an DUMU-*KA* paišti man-wa-ra-aš-mu ^{L1}*MUTI-YA* kišari თუ შენს ერთ შვილს მომცემ, ის ჩემი ქმარი გახდებოდა

mān (*postpos.*) -ვით, -ებრ, მსგავსად; (*კითხვითი მზნიშვლა მთავარ წინადადებაში*) როგორ? (*ci.*) როგორც; ისე, როგორც; როდესაც, მაშინ როდესაც; მანამდე, სანამ; (*შემოჰყავს ირიბი კითხვა*) ხომ, თუ; (*შემოჰყავს პირობითი დამოკიდებული წინადადება რეალური და არარეალური პირობისა*) თუ; რადგან; კიდევაც რომ / რომც კი; თუმცა / მიუხედავად იმისა, რომ

(*მოგჯერ*) = BE/takku, BE-an, GIM-an/ mahḥan,

– mān ... mān / mān ... našma ან ... ან; ... თუ ...; mān ḥargaš mān dankuwaš *ŪL* kuitki *duqqari* თეთრი თუ წითელი, მნიშვნელობა არ აქვს; mān 1-*ŠU* mān 1-*ŠU* GUL-aḥzi ერთჯერ ან ორჯერ დაარგყამს ვალ. mān(-) როდესაც, თუ

ლევ. mān როდესაც, თუ; (იგერაციისას) ... თუ ...
იერ. man, ma(-wa), ma(-pa) (იგერაციისას) ... თუ ...
ლიკ. mei თუ
მდრ. 7 mahḥan, mahḥanda

MUNUS **manahuerata-** (c., კულგის მსახური ქალი)

mannai- (adj., დ.მ., ახასიათებს პროდუქტების კალათს)

✠ **mannaimi-** (“ლევ.”, part.) (რიგულურად) განწმენდილი(?)

GIS **manapnalla-** (nom.pl.n., პირადი მოხმარების ნივთები, დამზადებული ბმის ან სპილოს ძელისგან; იხსენიება სავარცხლის კვერდით)

manawa- (n., ვერცხლის საგანი, თავის ან სახის ნაწილი?)

მდრ. ლევ. mannahu(wa)nni-/ mannawanni- (c., თავის ან სახის ნაწილი)

mani- (c., მედ.) ჩირქი (ან სხვა გამონადენი)

= BAD.UD

maniyahh- (II, ახ. I; იშვიათად *med.-pass.*) ჩაბარება, გადაცემა, გაცემა, მიკუთვნება, მინიჭება, მინდობა; მართვა, ხელმძღვანელობა, მეთაურობა (^{LU}AGRIG-ahh-)

nom. act. maniyahḥa(i)- (c.) მართვა, ხელმძღვანელობა, მმართველობა, გამგებლობა, იურისდიქცია, სამფლობელო (*dat.-loc.sg. maniyahḥiya*); *part. maniyahḥant-*

maniyah(h)atalla- (nom. agent., c.) მმართველი, (უზენაესი გამგებლის) წარმომადგენელი

7 maniyahḥ-

maniyahḥatar (nom. act., n., r/n-ფუძ.) მმართველობა, ხელმძღვანელობა

7 maniyahḥ-

maniyahḥeššar (n.) (პროდუქტების) წილი, ნაწილი (?)

7 maniyahḥ-

maniyahhiyatt- (*c., t-ფუძ.*) (პროდუქტების) გამოყოფა, განაწილება;
➤ maniyahh-

maniyahhišk- (*iter.*)
➤ maniyahh-

maniyahhiškatala- (*nom. agent., c.*) მმართველი, (უზენაესი
გამგებლის) წარმომადგენელი
➤ maniyahh-

maniyahhuwanzi (*inf.*)
➤ maniyahh-

manin(n)i- (*c.*) ყელსაბამი

***maninkuwa-** (*adj.*) ახლომდებარე, იქვე / მახლობლად მყოფი
მღრ. ➤ man(n)i(n)kuwahh-

man(n)inkuwahh- (I, II) (*რისაზე ან ვისიმე*) მიღწევა, მიახლოება;
დამოკლება, შემოკლება (*მანძილის, დროის*)
nom. act. maninkuwahhuwar სიახლოვე, ახლოს მდებარეობა
მღრ. ➤ ma(n)i(n)kuwan, ma(n)i(n)kuwant-, maninkuwandahh- და ა.შ.

ma(n)i(n)kuwan (*adv.*) ახლოს (*ითქმის ადვილის, დროის შესახებ*)
= *QERUB*

–*შესიგყვებებში გარდაუვალ მშნებთან:* ar- (*act.*)/ uwa- ახლოს
მოსვლა, მოახლოება; ar- (*med.-pass.*) ახლოს/მახლობლად დგომა;
pai- / tiya- ახლოს მისვლა, მიახლოება, მიკარება; pai- სქესობრივი
კავშირის დამყარება (*სიგყვასიგყვით:* ახლოს მისვლა, მიახლოება,
მიკარება); *შესიგყვებებში გარდამავალ მშნებთან:* aršanu-
(*მდინარის*) დინების დაახლოება (*რაიმესთან*), ახლოს მიშვება; han-
(*წყლის*) მოპოვება, ამოღება/ამოტუმბვა; tarna- ახლოს მიშვება
(*ვინმესთან*); *დროის შესახებ:* akkanaš-ma MU karū maninkuwan
(*მეფის*) სიკვდილის წელი უკვე ახლოს (არის) ?
მღრ. ➤ man(n)i(n)kuwahh-

maninkuwanu- (*vb.*) ახლოს მიგანა / მიყვანა (?)
მღრ. ➤ *maninkuwa-

man(n)i(n)kuwant- (*adj.*) მოკლე (ახსიათებს დროს, რისამე სიმაღლეს / სიგრძეს)

nom.sg.c. maninkuwanza; *nom.-acc.sg.n.* maninkuwan (აგრეთვე *adv.*)

– mehur-ši maninkuwan მას დრო მოკლე/ცოტა (აქვს) = დიდი ხნის სიცოცხლე არ უწერია

მღრ. ႁ man(n)i(n)kuwahḥ-

maninkuandahḥ- (*რისამე*) შემოკლება, დამოკლება

მღრ. ႁ ma(n)i(n)kuwahḥ-, ma(n)i(n)kuwan *adv.*, ma(n)i(n)kuwant- და ა.შ.

maninkuwantatar (*n.*) სიმოკლე, სიდაბლე

მღრ. ႁ man(n)i(n)kuwant-

maninkuwešš- (*intrans.*) დამოკლება (*მანძილის, დროის*); მოახლოება

– UD.KAM^{HLA} –uš-ši maninkuessanzi მისი დღეები დამოკლებიან (= დიდხანს არ იცოცხლებს)

მღრ. ႁ man(n)i(n)kuwant- და ა.შ.

mannitti- (*ლუვ. აბსტრ.? c.*) ზრდა, გაძლიერება (?)

manka, manqa, manga (*adv.*) როგორმე, როგორღაც

– UL manka / numan manka არავითარ შემთხვევაში, არასგზით, სრულებით არ

mant-

ႁ maz-, mazza-, mat-, mant-

mantallašši- (“*ლუვ.*”) mantalli-რიგუალთან დაკავშირებული

SISKUR mantallašša(i)- *mantalli*-რიგუალის ჩაგარების უფლების მოპოვება; *part. (nom.sg.c.)* mantallaššammiš *mantalli*-რიგუალისთვის განსაზღვრული

ႁ mantalli(ya)-, maltal(l)i(ya)-

ma(n)talli(ya)-, maltal(l)i(ya)- მიანის / ზარალის მომგანი, მავნე, ცილისმწამებლური, შხამიანი, ბოროტი, გესლიანი (*ან მსგავსი*)

– SISKUR (♣)mantalli(ya)- ბოროტების/მგრობის დასაცხრობი, შემრიგებელი, დამაშოშმინებელი რიგუალი

Manuz(z)i(ya)- (ქალაქის ან მთის სახელწოდება)

^DU / ^DIM Manuzi(ya) (ეპითეტი) მანუცი(ა)ს ამინდის ღვთაება

manuz(z)uḥi (ხურ. *adj.* ხისუვას სადღესასწაულო რიგუალის აღწერილობიდან, დაკავშირებულია ქალაქის / მთის სახელწოდებასთან Manuzi(ya)-)

ma(n)z-

➤ maz-, mazza-, mat-, mant-

manza (*subst.*, -t-, -z- ან -za-ფუძ.) ნერწყვი(?), შხამი, გესლი(?), ჯაღო შდრ. ➤ mantalli(ya)-

(GIŠ⁴) **manzari-** (*n.*, ხოს საგანი)

^{GADA} **manziti-** (ცხელი ქურჭლის დასაჭერი) ხელთათმანი (?)

mar-

➤ mer-, mar-

marr(a)-, marri(ya)- (II, I, აგრეთვე *med.-pass.*) გაღნობა, გახსნა, გათხევადება, დაღბობა, (ჩა)ხარშვა, (ხილის, მარცვლეულის) დამწიფება

part. marrant- (*nom.sg.c.*), marran (*nom.-acc.sg.n.*) დამწიფებული, დამღნარი და ა.შ.; *caus.* marnu- დაღბობა, დამწიფება, გაღნობა, გახსნა (*part.* marnu(w)ant- დამწიფებული, დავარგებული); *adj.* marnuwala-

– NINDA šarā marranteš (პური, გემოდან გადასხმული დამღნარი ქონიო; შდრ. ^{NINDA}šermarant- თუ ^{NINDA}šerkurant-?)

ლუვ. marḥanu- (?) დაღბობა, დასველება; *part.* marḥanuwamman (*nom.-acc.sg.n.*)

mara(i)- (*subst.*, დ.მ.)

maralli- (*adj.*, დ.მ., ახლავს ხურ. სიგყვას eradi წარჩინებული)

marantiš(?) (ძვირფასი საგანი)

marapši, marapše (ამინდის ღვთაების ეპითეტი)

(GIŠ) **marau-** (*ბოს საგანი, სკამი, ქანდარა?*)

GIŠ **marawirali-** (*ბოს საგანი*)

(**⚡**) **marḫ-** (I) (*ვინმესთვის*) ღირსეული მეგობრობის გაწევა, მორევა
– ¹Šipa-LÚ-iš-ma ammuk IGI-an[da] idaluš kuit ēšta *UL-aš-mu IGI-anda*

⚡ *marḫata* მაშინ, როდესაც სიფაცითი მე მგრობდა, ის მეგობრობას ვერ მიწევდა / ვერ მომერია / ჩემი გოლი არ იყო

marḫa- ჯამი, თასი, ფიალა

marḫanuwamman (“*ლუკ.*”, *part.*) დამბალი, დასველებული
– *ANA* ^{DUG}*NAMZITI-ya BULUG AL.GAZ* [ma]rḫanuwamman კასრში
დანაყული/დაფხვნილი ალაო(ა) დამბალი
➤ *marr(a)-, marri(ya)-*

sIG **marḫaši-**
➤ ^{SIG}*marḫiši-*

(GIŠ) **māri-** (*c.*, *იარაღი, რომელიც გამოიყენებოდა ხელჩართულ ბრძოლაში; სამეფო ინსიგნია*) ხელცული, (მოდუნული) ხმალი
– (^{NINDA})*māri-* (*māri-ს ფორმის პური*); ^{TU7}*marī(-)* (*კერძის სახეობა*)

marri (*adv.*) სრულიად, სავსებით, მთლიანად; უბრალოდ, მხოლოდ
(...და მეტი არაფერი), ალაღბებდზე, დაუფიქრებლად, ნაჩქარევად
– *mekki marri* სრულიად, უაღრესად, მეტისმეტად, განსაკუთრებით

marri⁻¹ დღის სინათლე, მზის შუქი / მცხუნვარება; გასასვლელი, საწყისი/ამოსავალი პუნქტი (*მზისა*), აღმოსავლეთი მხარე
= *ŠĒTUM / ŠĪTUM*
– *marri IGI-anda* (= *ANA ŠĒTI menahḫanda*) აღმოსავლეთისკენ, აღმოსავლეთის მიმართულებით (*თუ დღის სინათლისკენ; გასასვლელისკენ ?*)

marri⁻² (*c.*, *დ.მ.*)

marri⁻³
➤ *marr(a)-, marri(ya)-*

(SÍG[⚔]) **marihši-**, SÍG **marħaši-**, SÍG **marših[i-** (“ლუვ.”, *ც.*) ლაქა (მაგელზე ან შალის ნაწარმზე)

ლუვ. *ma-ra-aḫ-ši-wa-li-i-iš*] SÍG-*la-ni-iš* ჭუჭყიანი / დალაქავებული მაგელი

marriya-

♣ *marr(a)-*, *marri(ya)-*

mariyani (*sg. dat.-loc.*, გოპოგრაფიული გერმინი, მინდვრის სახეობა?)

– *n-uš A.ŠÀ mar[iyanī] petummēni n-uš apiya ha[riyaweni] n-at-kan ANA DINGIR^{MES} arħa merrant[ar]u* ისინი (ანუ ბოროტი ენები) მიგვაქვს *mariyani*-მინდორში და მათ იქ დავმარხავთ. დაე, ისინი გაუჩინარდნენ ღვთაებების წინაშე!

(GI^S) **mar(i)yawanna-** (*n.*, არქიტ.) (კოშკზე გარსშემორტყმული) ბლუდე, გალაფანი, მესერი, ღობე, მოაჯირი (?); ქონგური (?)

marišhi- (*ხურ. adj. დ.მ.*, ღვთაებების ეპითეტი)

GI^S **marizuwa** (*subst.*, დ.მ.)

mark- (II, I) დაყოფა, გამოყოფა/მოშორება, განაწილება, დარიგება; (+ *-kan* ან *-ašta*) (*ხორცის*) ნაწილებად, ნაჭრებად დაჭრა, აქნა *part. markant-* (*markanza nom.sg.c.*) ნაწილებად/ნაჭრებად დაჭრილი, აქნილი (*ხორცი*)

markiya- (I) აკრძალვა; (I, + *-za*; *med.-pass.*) უარის თქმა, უარყოფა, უკუგდება, გამტყუნება, დაგმობა

part. markiyant- (*markiyanza nom.sg.c.*; *markiyan nom.-acc.sg.n*) უარყოფილი, უკუგებელი, დაწუნებული; *nom.act. markiyawar* (*r/n-ფუძ.*, *n.*) დაწუნება, ცული აზრი (ვინმეს ან რაიმეს შესახებ); *iter. markišk-* (*inf. markiškiwanzi*)

– ¹*Kuhšeš [m]arkiyaru* დაე, ქუხსე გაიკიცხოს / დათხოვნილი იყოს!

markištahh- (I) (*ვისიმე*) გაოცება, მოულოდნელად გამოჩენა, მოქმედება

markištai- (I) (*ვისიმე*) გაცემა, მოულოდნელად გამოჩენა, მოქმედება, თავს დატყდომა
nom.act. markištawar (*n.*) მოულოდნელი ამბავი / მოვლენა / შემთხვევა— markištawaş (*gen.sg.*) hinkan თავს დატყეხილი უბედურება ან აფეთქებული ეპიდემია / შავი ჭირი; (*სწრაფად მიმდინარე*) ტუბერკულოზი(?)

markuwai-, marwai- ბნელი, შავი
– DINGIR^{MES} markuwaya[š](*dat.-loc.pl.*) ბნელ ღვთაებებს
მდრ. ႁ (♣)mar(r)uwa(i)-

***marla-** სულელი, უგუნური, ჭკუასუსტი
marlahh- (II) (*ვისიმე*) გაოგნება, გაცემა, გაგიჟება; marlai- (*ვისიმე*) გაოგნება, გაგიჟება (*iter. med.-pass.* marlaišk- გაოგნება, გაგიჟება); marlant- სულელი, ჭკუასუსტი; ^{LU}marlant- (*c.*) სულელი, ჭკუასუსტი ადამიანი (= ^{LU}LIL); marlatar (*n.*) სისულელე, უგუნურება, სულელური საქციელი; marleš(š)- (*intrans.*) გაოგნება, გაგიჟება (*part.* marleššant- სულელი, სულელური, გიჟი, ჭკუასუსტი)
– apāšš-a marlaiškitta ისიც გაოგნდება; marlānza GIŠ-ruwanza ნაგავი / ნაყარნუყარი, ზემეტი ან უვარგისი რამ; marlatar pupuwa[latar ცოლქმრული დაღაბის უგუნურება

marmar(r)a-, (^{GIŠ})**mammaarra-** ჭაობი, საფლობი, გორფიანი / დაჭაობებული ტყიანი ადგილი

(♣)**marna(-)** (*დ.მ.*, *გართიმულია karna(-)სთან*)
მდრ. ႁ (♣)karna(-)

marnu- (*caus.*)
ႁ mer-, mar-; marr(a)-, marri(ya)-

marnuwa-, marnuwant- (*c., n.*, *ლუდის სახეობა*: ღია ფერის ლუდი)

marnuwala- (*adj.*) გამდნარი, გამქრალი(?); (*აგრეთვე*) მოკვდავი(?)
ႁ marr(a)-, marri(ya)-

marnuwant- (*part.*) დამწიფებული, დავარგებული; (*subst.*, *ლუდის სახეობა*: ღია ფერის ლუდი)

(♣)marša-

♠ maršant-

maršahh- (I) გაყალბება, შეცდომაში შეყვანა, გარყვნა, წახდენა
part. maršahhant- გარყვნილი, უზნეო, წახდენილი

♠ maršant-

maršai- (*denom.*, I) ორგულობა, გაიძვერობა

♠ maršant-

ᵉmaršayalla- (რაღაც ნაგებობა)

maršanašši-

♠ marša(u)našši-

maršankuwaš(?) (*subst.* დ.მ., სამედიცინო შინაარსის გექსტებიდან)

maršant-, (უფრო იშვიათად (♣)marša-) ყალბი, ცრუ, არასწორი, გაყალბებული, არასაიმედო, მოღალატე, უზნეო
denom. maršai- (I); *caus.* maršanu- (I); maršešš- (I); maršahh- (I); *nom.* act. maršatar

– maršanaza-wa zik შენ მოღალატე (ხარ)

ლუკ. ♣ maršaza- ყალბი, არახელსაყრელი (და მოსთ.)

maršanu- (*caus.*, I) გაყალბება, შებღალვა, წაბილწვა

part. maršanu(w)ant- შებღალული, წაბილწული

♠ maršant-

♣maršašša- (“ლუკ.”) არახელსაყრელი (*ითქმის დროზე*)

მდრ. ♠ maršant-

marša(š)tarri-, marzaštarri-, maršaštarr(a?)- (“ლუკ.”, ც.)

(*კულტმსახურებაში დაშვებული*) შეცდომა, (*კულტის*) შებღალვა, პროფანაცია, მკრეხელობა

– maršaštarrraš uddar პროფანაციის საკითხი, ამბავი

♠ maršant-

maršatar (*nom.act.*, *n.*) სიყალბე, მატყუარობა, სიცრუე, გაიძვერობა
↗ maršant-

marša(u)našši- (*c.*, სამისნო ფრინველის სახეობა)

maršawašši- (*adj. gen.*, დ.მ.)

maršešš- (I) (*intrans.*) გაყალბება, წახდენა, მოლაღატელ გახდომა
↗ maršant-

marši- (*adj. დ.მ.*, საშობაო რიგუალის აღწერილობიდან)

^{SIG}**marših|i-**
↗ (^{SIG/č})marihšī-, ^{SIG}marhaši-

(GIŠ)**maršikka-** (*c.*, ხე ან ხის ნაყოფი: ლეღვი?)

maršuhlitašši- (გერმინი ღვიძლზე მკითხაობის პრაქტიკიდან)

***maru-** (“ლუკ.”) შავი, მუქი (თუ წითელი?)
iter. maruša-; *part.* marušam(m)i- შავად შეღებილი (ითქმის განსაცემელზე)
↗ (č)mar(r)uwa(i)-

marušaša- (?) (ფერის აღმნიშვნელი?)

(č)**mar(r)uwa(i)-** (“ლუკ.”, *intrans.*) დაბნელება, გაშავება
part. marruwammi- გაშავებული/ შავად შეღებილი; *nom.act.* marwat(t)ar (*n.*)
↗ *maru-; შდრ. ↗^{NA4}mar(r)uwašha-

^{NA4}**mar(r)uwašha-** (*c.*, სპილენძის შემცველი მუქი ნივთიერება, რომელიც შემოჰქონდათ კვიპროსიდან; იყენებდნენ მედიცინაში, თვალის სამკურნალოდ)

marwai- (“ლუკ.”) ბნელი

– *ŠA* ^D*Iarri* DINGIR^{MEŠ} marwānzi (*acc.pl.c.*) [... ekuzi ის სვამს (ღვთაება) იარის ბნელი ღვთაებების სადიდებულს (*სიგყვასიგყვით*: ის სვამს (ღვთაება) იარის ბნელ ღვთაებებს)
↗ markuwai-, marwai-

marwat(t)ar (*n.*) სიბნელე

dat.-loc. ✠ marwatani

↗ (✠)mar(r)uwa(i)-

marzai- დანამცეცება, ფხენა, დაქუცმაცება (*ითქმის პურზე ან ნამცხვარზე*)

marzatarri- (= marzaštari-)

↗ marša(š)tarri-, marzaštari-, maršaštarr(a?)-

maša- (*c.*) მკალი

= BURU₅^(HL.A)

mašša- (*subst., ღ.მ.*)

maššayašši- (*adj., ახსიათებს განსაცმელს ან მის ელემენტს*)

მღრ. ↗ ^{TUG}maššiya-

^{LÚ}**maššanāmi-** (“*ლუქ.*”, *c.*, რელიგიური ტიტული: ღვთის მსახური?)

ლუქ. māššan(i)- (*c.*) ღვთაება; *adj. gen.* maššanašša/i-

***mašhuilu-** (*c.*) თაგვი

= PÍŠ.TUR თაგვი, წრუწუნა

– ^mMašhuiluwa- / ^mPÍŠ.TUR-wa- (*კაცის სახელი*)

maši- (*კითხვითი და განუსაზღვრელობით-მიმართებითი ნაცვალსახელი*) რამღენი?; (იმღენი,) რამღენიც

maši- maši-, maši- imma იმღენი, რამღენიც / რამღენიც არ / რამღენიც კი

– nu mašiēš (*nom.pl.c.*) MU^{HL.A} pāir რამღენი წელი გავიდა?; nu-kan mašiēš imma UD^{HL.A} UGU pedai რამღენი ღღეც არ უნდა გააგაროს იქ

^{TUG}**maššiya-** (*c.*) სარტყელი, მოსახვევი, თავშალი (?)

mašiyanki (*adv.*) (იმღენჯერ,) რამღენჯერაც
↗ maši-

mašiyant- (იმღენი,) რამღენიც
mašiyant (*adv.*) (იმღენჯერ,) რამღენჯერაც
↗ maši-

mašiwant- რამოღენა?; იმოღენა (/იმღენი/ისეთი) რამოღენაც
(/რამღენიც/როგორიც)
= KI.MIN; *QĀTAMMA*; mašiwant (*adv.*) (იმღენჯერ,) რამღენჯერაც, რა
სიხშირითაც; რამღენჯერ; mašiwant mašiwant ისეთივე
მრავალრიცხოვანი, როგორც
↗ maši-

mašk-, miyešk-, miyašk- (*iter.*)
↗ mai-, miya-

maškan- (*n.*) (სამშვიდობო) ძღვენი, ჯილდო, ქრთამი (*მოხელეთა ან
ღვთაებათა გულის მოსაგებად*), კომპენსაცია, ხარკი
maški- (*denom.*) საჩუქრის მირთმევა, ხარკის გადახდა; *iter.* maškišk-
– maškan šarnikzel(1-a), šarnikzel maškan(n-a), maškan(n-a) zankilatar(r-
a) (ზარალის) ანაზღაურება, კომპენსაცია

mat- (I)
↗ maz-, mazza-

matalli(ya)-
↗ ma(n)talli(ya)-, maltal(l)i(ya)-

mattaraši (*ხურ., დ.მ.*)

✠ **mataššu** (“ლუვ”, *subst. ან adv.*, შესაწირის სახეობა ან
მსხვერპლშეწირვის გარკვეული წესი)

mātti (*ხურ., საკულტო გერმინი*)

^{NINDA} **madu-** (თუ NINDA madu[-? ...]; ჰურის ან ნამცხვრის სახეობა)
ლუვ. maddu- (*n.*, ტკბილი სასმელი: ყურძნის წვენი, თაფლის ღვინო
ან მისი.); madduwi- *maddu*-სასმელით

mauš-, mu- (I, *med.-pass.*) ღაცემა, წაქცევა, ღავარღნა
part. mauššant- წაქცეული, ღავარღნილი; *iter.* maušk- ; *inf.*
mauššuwanzi

– appa mauš- ღამხოზა, გაღმოყირავეზა; ჩამორჩენა; katta mauš-
(საიღანმე) ჩამოვარღნა; šer mauš- (რაიმეგე მემოღან) ღაცემა

mawalli- (“ღუჯ.”) ოთხცხენა ეგღში შეზბული (ცხენი), ცხენეზის
ოთხეული (?)

ღუჯ. māuwa- ოთხი; *gen.adj.* māuwallašša- ოთხცხენა ეგღისა (?)

ღ meyu-, miyu-

maz-, mazza- (I, აგრეთვე II), mat-, mant- (I) გაღღება, მოთმენა,
წინააღღდეგოზის გაწვევა, მამაცურაღ ღახვეღრა; (რისაზე) გაზღღვა;
შეგუეზა, შეჩვევა, ღათმოზაზე წასვღა / მორიგეზა

nom.act. mazzuwar (*r/n-ფუღ.*, *n.*)

– UL mazzuwaš ღაუღღვეელი, ღაუოკეზელი

^{TUG} **mazakanni-** (*c.*, განსაქმღის სახეოზა)

ღ **mazalli-** (“ღუჯ.”) ღაუზარელი, ოავაზიანი, ხათრიანი, ღამთმოზი?

nom.-acc.pl.n. ღmazalla; *denom.* mazzallai-, *iter.* mazzallaša- (“ღუჯ.”,
med.-pass.) ღახმარეზისოვის მზაღ ყოფნა

მღრ. ღ maz-, mazza-

mazeri (*ხურ.* გერმინი, ღვიღღზე მკითხაოზის პრაქტიკიღან;
შემოკღ.: ma-ze, ma-zé-eš)

^E **mazki-**

ღ mak(kiz)zi-

mazzumazzu- (კაღის სახეოზა, BURU₅?)

mehi (*ხურ.* საკულტო გერმინი)

mehunt-

ღ miyah(h)u(wa)nt-, miehūwant-, miyauwant-, miḥunt-, mehunt-

mehuntahh-

ღ miyahūwantahh-, miehūwantahh-, miḥuntahh-

mehur (*n., r/n-ფუძ.*) დრო

– nu-k[an mehur (*nom.-acc.*) ištarna paizzi დრო გადის; nekuz mehur საღამო, შებინდება, ღამე; (*adv.*) ღამე, ღამით, შებინდებისას; ^DSTU-aš uppuwaš mehur მზის ამოსვლის დრო; kuit imma kuit mehur ნებისმიერ დროს; UL mehur/mehuni (*dat.-loc.*) უდროოდ, უდროოდ დროს; mehunaš (*gen.*) mehuni დროულად; adannaš mehur ჭამის დრო; apedani mehuni იმ დროს; n-at LÚ-ni mehuni arair მათ მიაღწიეს კაცობის / მოწიფულობის ასაკს

meyani-, miyani-, mēni-, meyan(n)a-, miyana- (*c.*) (*აღნიშნავს დროის ან სივრცის გარკვეულ მონაკვეთს*) მანძილი, პერიოდი, მღვარი; (*აგრეთვე*) მოწიფულობის ასაკი

– MU-ti/witti meyani ყოველწლიურად, სეზონურად; MU-ti/witti meyaniaš / MU^{KAM}-aš meyanni წლის მანძილზე, განმავლობაში; MU-aš meyanaš / MU-ti meneyaš ყოველწლიური / წლიური/წლის დღესასწაული; šallešta-aš meāni āraš ის გაიზარდა და მოწიფულობის (/ძალების გაფურჩქვნის / დავაკაცების) ასაკს მიაღწია

me(y)u-, mi(y)u- ოთხი

nom.pl.c. miyawaš, me(ya)waš ; *acc.pl.c.* mieyauš, meuš ; *gen.* (*ან dat.-loc.pl.*) meuwaš ; *dat.-loc.pl.* miuwaš

– nu mēuš kuiuš ^DSTU-uš tūriyan h̄arzi (ცხენების) ოთხეული, რომლებიც, მზის ღვთაებაზე, ეგლში გყავს შებმული; meuwaš h̄alh̄altuma[riyaš] ოთხი კუთხისა / ოთხ კუთხეში

mekk-

↗ mekki-

mekkaš(? *საცხენოსნო გეფსებიდან, საზომი ერთეული* ?)

mekki-, (*ძვ.*) **mekk-** ბევრი, მრავალრიცხოვანი

= MA'DU

nom.-acc.n. mekki, *abl.* meqqayaz (*adv.*) ძალიან; ხშირად

meli- (*c., n.*) ლიმფური ჯირკვალი (?)

meliya- (*med.-pass., დ.მ.*)

– -ŋkan anda h̄alwatnazzai meliyattari-ya-wa-ma-aš-kan anda ის აღელვებულია (?), მაგრამ (ბოლოს) დათანხმდება (?)
მღრ. Ⴕ malai-, Ⴜ mali(ya)-

melit-

Ⴕ milit-

melteššar (*nom. act., n.*)

Ⴕ malteššar

meluli-

Ⴕ miluli-, maluli-, meluli-

mema- (II, იშვიათად *med.-pass.*) ლაპარაკი; თხრობა; დაპირება; დარწმუნება, დადასტურება

part. memant-/ memiyant-; *caus.* memanu-/memiyanu-; *nom.act.* memiya-/memiyan- (*c.*), memiyauwar-/memuwar; *inf.* memiyawanzi/ memiwanzi; *iter.* memišk- (*supin.* memiškiwan)

– *UL* mema- (*ხშირად* + -za) უარის თქმა, უარყოფა; anda mema- (*რაიმესთან დაკავშირებით*) თქმა; appa mema- პასუხის გაცემა; გამეორება; ლაპარაკის გაგრძელება; awan katta mema- საიდუმლოს განღობა (*ვინმესთვის*), პირდაპირ /დაუფარავად ლაპარაკი; para mema- წარმოთქმა, გამოთქმა, გამოხატვა; (საიდუმლოს) გათქმა, გახმაურება; parranda mema- გადაცემა, შეგყობინება; peran mema- *ვინმეს* წინაშე ლაპარაკი; (*ვინმესთვის*) რჩევის მიცემა šara mema- (*ვინმესთვის*) რეკომენდაციის გაწევა; šer mema- (*ვინმესთვის*) შუამდგომლობა; karti-šši piran mema-, *PANI ZI-ŠU* mema-, *ZI-ni* mema- საკუთარ გულთან/სულთან საუბარი

memma-

Ⴕ mimma-

memal- (*n.*, მარცვლეულისგან დამზადებული საჭმელი; გამოიყენებოდა ცხენების საკვებად და ღვთაებებისთვის შესაწირად: ფაფა?, (*შერიის*) ბურღული, (*მსხვილად ნაფქვავი*) ბურღული ან ფქვილი, ღერღილი?)

memmami-, mimmami- (“ლუვ”) (*ღვთაების მიერ*) გამხსნევებული, წაქეზებული (?)

memant-, memiyant- (*part.*) ნათქვამი; ნაწინასწარმეცველები
(*მისნის მიერ*)

nom.sg.c. memanza/memiyanza, nom.-acc.n. meman/memi(y)an

↗ mema-

memmant- (*part.*)

nom.-acc.sg. n. memman

↗ mimma-, memma-

memanu-, memiyanu- (*caus.*) (*ვისიძე*) ალაპარაკება, სალაპარაკოდ
გამოწვევა

– ...š]āntan kuwat memanutten რატომ მაიძულეთ, გაბრაზებულს
მელაპარაკა?

↗ mema-

memiya-, memiyan- (*c.*) სიყვეა, ცნობა, შეგყობინება, ამბავი; საქმე,
საკითხი, შემთხვევა, საქმის ვითარება, გარემოება; მოქმედება,
ფაქტი; განწყობა, დამოკიდებულება, პოზიცია; მიზეზი, მიზანი;
ბრძანება, განკარგულება

= INIM; ≈ INIM-tar/ uttar

– ŠA MUŠEN memia- ჩივის გმავნილი (*იგულისხმება
წინასწარმეცველები, რომელიც ემყარებოდა ფრინველის ფრენაზე
დაკვირვებას*); memini hark- საყველური, გამგყუნება; memini ŠABĀTU
გამგყუნება, ბრალის დადება; tuppiyaš uddar / memian ფირფიტის
სიგყვები (ფირფიტაზე ჩაწერილი ტექსტი); memian arkuwar =
AWATE^{MES} arkuwar ლოცვის სიგყვები

memiyawanzi, memiwanzi (*inf.*)

↗ mema-

memišk- (*iter.*)

supin. memiškiwan

↗ mema-

memiškatala- (*c.*) ორაგორი

↗ mema-

men-, meni- (*n.*), **mena-, mene-** (*c.*) სახე, პირისახე

– kuin ŠA NINDA antuḥšaš SAG.DU-ZU menušš-a iyan ḫarkanzi
აღამიანს თავი და სახის ნაკეთები, რომლებიც პურისგან
გამოძერწეს
მღრ. Ⴓ meyani-

GIŠ **mena-** (სახლის ხის ნაწილი: ზღურბლი?)
მღრ. Ⴓ meyani-

menahḫanda (*adv., postpos. + dat.-loc., praeverb.*) (ვისიმე, რისიმე)
პირისპირ, წინ, მოპირდაპირე მხარეს, პირდაპირ, წინააღმდეგ,
საწინააღმდეგოდ, წინ, -კენ
= IGI-anda

– menahḫanda ႳUTU-i მზის ღვთაების პირისპირ; n-an-kan IGI-anda
epmi მე მას დაეუპირისპირდი; menahḫanda UŠKĒN ქედს იხრის მის
წინაშე; menahḫanda au(š)- ყურადღებით დათვალიერება, შემოწმება,
გასინჯვა, გულდასმით შესწავლა, თვალის ღეწვა; menahḫanda
immiya- შერევა, (ერთმანეთში) არევა; menahḫanda pai-/uwa- (ვინმეს)
წინააღმდეგ (საომრად) წასვლა/მოსვლა

mēni-
Ⴓ meyani-

LÚ **meniya-** (*c.*, ხათური წარმოშობის რიგუალების მონაწილე,
მშვილდ-ისრის მაგარებელი: მშვილდოსანი, მონადირე)

menu-¹ (*adj., დ.მ.*)

menu-² (*subst., სხეულის ნაწილი*)

menu-³ (*vb., დ.მ.*)

mer-, mar- (I, *ab. med.-pass.*) გაქრობა, დაკარგვა, გაუჩინარება,
დაღუპვა

part. merrant- ძალადაკარგული (ითქმის ვინმესთვის მიცემულ
აღთქმაზე), გამოუსადეგარი/უვარგისი რამ (ხის გამხმარი გოგები
და მისთ.; *caus. mernu-* (აგრეთვე *marnu-*?) (I) (რისიმე) დამალვა,
მიჩქმალვა, გაქრობა (*part. mirnuwant-*)

– martari-war-at-kan nu-war-at-kan ašzi (ანლაზა) ზოგი ღაიკარგება, ზოგი კი გაღარჩება; ...hū]man mern[uddu ღაე, ... ყველაფერი გააქროს!

meššā, miššā (ხათ. სარიტუალო შეძახილი: აიღე!)

messa-, mišša- (II) (გა)ზრღა, გახარება, აყვაება,
↗ mai-, miya-

mešk- (I, iter.)
↗ mai-, miya-

mešriwant-
↗ mišriwant-

meu-
↗ me(y)u-, mi(y)u-

meura-, miura- (c., სხეულის ნაწილი)

^{TUG}**mezziluri-** (c., ტანსაცმლის სახეობა)

-mi-/ -ma- (enclit. pron. poss. I) ჩემი
nom.sg.c. -miš; acc.sg.c. -min, -man; nom.-acc.sg.n. -met/-mit; dir. -ma;
dat.-loc. -mi; gen. -maš; nom.pl.c. -miš; acc.pl.c. -muš, -miš; nom.-
acc.pl.n. -met/-mit; gen.pl. -man
ფაღ. -mi-/ -ma- (enclit. pron. poss. I) ჩემი
ლუჯ. -mi (enclit. pron. poss. I) (dat., acc.)

mieḥuwant-
↗ miyah(h)u(wa)nt-, mieḥuwant-, miyauwant-, miḥunt-, meḥunt-

mieḥuwantahḥ-
↗ miyahuwantahḥ-, mieḥuwantahḥ-, miḥuntahḥ-, meḥuntahḥ-

mi(e)nu-¹ (adj.)
↗ minu-¹, mienu-

mi(e)nu-² (I)
↗ minu-², mienu-

mieš-, miš- (I, *med.-pass.*) ზრდა, გახარება

➤ mai-, miya-

miešš-, mišš- (I) (*ვინმეს მიმართ*) კეთილად განწყობა, ლმობიერების, სიკეთის გამოვლენა, სიბრაზის დაცხრობა, დამშვიდება

– nu-nnaš-šan anda miyēš კეთილად განეწყვე ჩვენს მიმართ! nu ZI-KA miyēšdu დაე, შენი სული დამშვიდდეს!

➤ ❄ miu-

miḥunt-

➤ miyah(h)u(wa)nt-, mieḥuwant-, miyauwant-, miḥunt-, meḥunt-

miḥuntahh-

➤ miyahuwantahh-, mieḥuwantahh-, miḥuntahh-, meḥuntahh-

miḥuntatar

➤ miyahuwandatar

miya- (II) (გა)ზრდა, გახარება, აყვავება, მომწიფება

miya- (*med.-pass.*) დაბადება, გაზრდა, განვითარება (*ითქმის ბავშვზე*)

➤ mai-, miya-

miyahunteš-

➤ miyahuwanteš-

miyah(h)u(wa)nt-, mieḥuwant-, miyauwant-, miḥunt-, meḥunt- (*adj., subst.*) მოხუცი, ასაკოვანი, ხანში შესული, ხანდაზმული (აღამიანი)

= LÚ^šŠU.GI; LÚ^{MEŠ}ŠU.GI უხუცესები (/ მოხელეები = *ŠĪBŪTU*); *nom.act.*

miyahuwandatar, miḥuntatar (*n.*), *miyahuwanteššar (*n.*); *denom.:*

miyahuwantahh- (mieḥuwantahh-, miḥuntahh-, meḥuntahh-) (I);

miyahuwanteš- (miyahunteš-) (I)

➤ miyah(h)u(wa)nt-, mieḥuwant-, miyauwant-, miḥunt-, meḥunt-

miyahuwantahh-, mieḥuwantahh-, miḥuntahh-, meḥuntahh- (I)

(*ვობიძე*) დაბერება (*trans.*), (*med.-pass.*) დაბერება, ასაკში შესვლა

= LÚ^šŠU.GI-ahh-

– [kuin LÚ-a]n LÚ^šŠU.GI-ahhta კაცი, რომელმაც შენ დაგაბერა

(/სიბერემდე მიგაღწეინა); mān ᵐḤantilišš-a LÚ^šŠU.GI-ahḫtat როდესაც

ხანთილი დაბერდა

miyahwandatar, mihuntatar (*n.*) სიბერე, მოხუცებულობა, ხანდაზმული ასაკი, სიძაბუნე, უძლეულება
= ^{LÜ}ŠU.GI-atar

↗ miyah(h)u(wa)nt-, miehüwant-, miyauwant-, mihunt-, mehunt-

miyahwanteš-, miyahunteš- (I) დაბერება, ასაკში შესვლა
= ^{LÜ}ŠU.GI-eš-

– apāš DUMU-aš ^{LÜ}ŠU.GI-eš ეს ბავშვი დაბერდება (/სიბერემდე მიაღწევს)

↗ miyah(h)u(wa)nt-, miehüwant-, miyauwant-, mihunt-, mehunt-

***miyahwantešsar** (*n.*) უხუცესობა, უხუცესთა ჯგუფი
nom.-acc.sg. ^{LÜ}ŠU.GI-eš-ša

↗ miyah(h)u(wa)nt-, miehüwant-, miyauwant-, mihunt-, mehunt-

miyani-

↗ meyani-

miyant- (*part.*) აყვავებული, მომწიფებული, უხვი

nom.sg.c. miyanza, *nom.-acc.sg.n.* miyān

↗ mai-, miya-

miyanti(ya)la- მსხმოიარე

↗ mai-, miya-

miyanu- (*caus.*) დამწიფება

– miyanuzi (და)ამწიფებს

↗ mai-, miya-

miyašk-, miyešk-, mašk- (*iter.*)

↗ mai-, miya-

^D**Miyatanzipa-** (*თეონიმი*) ზრდის ღვთაება

↗ mai-, miya-

miyatar (*nom. act., r/n-ფუძ.*) ზრდა, აყვავება

↗ mai-, miya-

miyauwant-

↗ miyah(h)u(wa)nt-, miehüwant-, miyauwant-, mihunt-, mehunt-

miyešk-, miyašk-, mašk- (*iter.*)

↗ mai-, miya-

miyu-

↗ me(y)u-, mi(y)u-

mikihi (*ხურ. საკულტო გერმინი, დ.მ.*)

milišku- (*adj.*)

↗ mališku-

miliškunu- (I)

↗ mališkunu-

milit(t)-, malit(t)- (*n.*) თაფლი

= LĀL; LĀL-ant- (*c.*, *გასულიერებული -ant სუფიქსით*) თაფლი; *adj.* miliddu-, maliddu- (*თაფლივით*) გკბილი, საამო (= KU₇), კეთილი, კეთილად განწყობილი (*ითქმის დვთაუბაზე*); (*subst., n.*) სიკეთე; militešš-, melitešš- (I) დაგკობა (*intrans.*), შეწყნარება, მოწყალეობა – milit iwar šanizzi თაფლივით გკბილი; milit mān თაფლივით; nu-wannaš-aš-kan anda melitešta ის თაფლივით დაგვიგება

ლუვ. mallit- (*n.*) თაფლი

ფალ. malitanna- (*თაფლივით*) გკბილი

იერ. *maliti(ya)- თაფლით დაგკობა (?), *part.* malirimi- დამგკებარი

miluli-, maluli-, meluli- (*c., n.*) გყავი(?), ხორცი(?), რბილი ქსოვილი(?), რბილობი(?), ხორციანი ნაწილი(?)

mimma-, (ახ.) memma- (II) უარის თქმა, უარყოფა, თავის არიდება, თავიდან აცილება, შორს დაჭერა

part. memmant-; *nom.act.* mimmawar

mimmami-, memmami- (“*ლუვ.*”) (*დვთაების მიერ*) გამხნეებული, წაქეზებული (?)

mimmawar (*nom.act.*)

↗ mimma-, memma-

L^U **minalla-** (*c.*, *თანამდებობის პირი, მოხელე*)

GIŠ **miniya-** (*ხელსაწყო?*)

UZU **miniu-** (*ც., =? UZU ობიექტი*)

mintaka(i)mi-

↗ (NINDA) mitga(i)mi, mittaka(i)mi-, mintaka(i)mi-

↙ **minteššar**

↗ miteššar

minu (*adv.*) მარცხ (?)

minu-¹, mienu- (*adj.*) რბილი, ნაზი, კეთილი, თვინიერი

– *nom.sg.c.* mienuš; *nom.-acc.sg.n.* mienu; *gen.sg./pl.* mienuwaš

↗ ↙ miu-

minu-², mienu- (I) (*მგროს, განრისხებული ღვთაების*) დაშოშმინება, დაცხრობა, (*განჯვის, გკვილის*) შემსუბუქება, (*ვისიმე*) დამშვიდება, წყალობით შემკობა

nom.act. minumar (*r/n-ფუძ., n.*) მამებელი სიყვევები; ყურადღება, პატივისცემა, სიკეთე, წყალობა, კეთილგანწყობილება; *iter.* minuš-

↗ ↙ miu-

GIŠ **minuzzi-** (*ხის საგანი ან ხის კორძი*)

miriḥa- (*ც., ავადმყოფობის სიმკვამი*) ღორწო, ნახველი (?)

mirmirra- (*ც.*) გაღაბი, ღაფი

-miš (*enclit. pron. poss. I*)

↗ -mi-/ -ma-

miš-, mieš- (I, *med.-pass.*) ზრდა, გახარება

↗ mai-, miya-

mišš- (I)

↗ miešš-, mišš-

miššā, meššā (*ხათ. სარიგუალო შეძახილი: აიღე!*)

mišari-, mišara- (*c.*, მავნებელი მწერი)

mišk- (*iter.*)

↗ mai-, miya-

mišriwant-, (sb.) mešriwant- ნათელი, ბრწყინვალე, მშვენიერი
adv. mišriwanda; *abstr.* mišriwatar (*n.*); *denom.*: mišriweš- (I), mišriwahš- (I)

mišriwahš- (I) გაბრწყინება, გაცისკროვნება (*trans.*)

↗ mišriwant-, mešriwant-

mišriwanda (*adv.*) მშვენივრად, დიდებულად, საზეიმოდ (?)

↗ mišriwant-, mešriwant-

mišriwatar (*abstr., n.*) ბრწყინვალეობა, ნათება

↗ mišriwant-, mešriwant-

mišriweš- (I) გაბრწყინება (*intrans.*)

↗ mišriwant-, mešriwant-

↙ **mišti-** (“ლუკ”, *c.*) ბეწვისოდენა, უმნიშვნელო რამ (?)

მღრ. ↗ maišt-

mištili(ya)- (*adj.* დ.მ.)

– mištiliya mehur (აღნიშნავს ჭამის დროს?): საღამო (?), ვახშამი (?)

mit(t)a-, miti- (*adj.*) წითელი (= SA₅); (*c.*) წითელი მაგყლი (=SÍG miti-)

denom. (SÍG)mitai- (I) (სარიტუალო მოქმედება) წითელი მაგყლით შეკვრა, დამაგრება; *iter.* mitešk-

mittaka(i)mi-

↗ (NINDA)mitga(i)mi, mittaka(i)mi-, mintaka(i)mi-

***mitanu-** წითლად შეღებვა (?)

iter. SA₅-nušk-

↗ mit(t)a-, miti-

mitar (*n.*) ბრძანება, გადაწყვეტილება, ნება (?)

abl. midnaz

miteššar, ⚡ **minteššar** (*n.*) ზომა, წონა

miti-

↗ mit(t)a-

^(NINDA) **mitga(i)mi**, **mittaka(i)mi-**, **mintaka(i)mi-** (“ლუკ”, *c.*) ტკბილი (უსაფუერო) პური

mitna- (*subst.*, *დ.მ.*)

(⚡) **miu-** (*adj.*) სასიამოვნო, მამებელი, რბილი, ნაზი, ალერსიანი, კეთილგანწყობილი

adj. mienu-, minu-; *vb.:* mienu-, minu- (*nom.act.* minumar; *iter.* minušk-); miešš- (*I*); *abstr.* mium(m)ar

ლუკ. (⚡) miu-/miyaw- რბილი, ნაზი, სასიამოვნო, ლმობიერი, კეთილგანწყობილი

mium(m)ar (*r/n-ფუძ.*, *n.*) კეთილგანწყობილება, წყალობა

– DINGIR^{MES}-(n)aš mium(m)ar ღვთაებების კეთილგანწყობილება, წყალობა

↗ (⚡) miu-

^(NINDA) **miumiu-** (*n.* მარცვლეულის ფაფისგან დამზადებული პური)

miura-, **meura-** (*c.*, *სხეულის ნაწილი*)

miuwaniya- ოთხცხენა ეგლში შებმა (?)

part. miuwaniyant- ოთხცხენა ეგლში შებმული

↗ meyu-

-mu (*enclit. pron. pers. I, sg. dat., acc.*)

mu-

↗ mauš-

^{UZU} **muh(ha)ra(i)-**, **mah(u)rai-** (*c.*, შესაწირი ცხოველის რაღაც ნაწილი)

(NINDA) **muhhila-**

↗ (NINDA) muhh(u)ila-, mahhaila-

muhlai- (ნივთიერება, რომელიც გამოიყენება შუშის წარმოებისას)

NINDA **muhh(u)ila-, mahhaila-** (c., პურის სახეობა)

– EZEN₄ muhhailašši- (დღესასწაული)

muiešni (ხურ. საკულტო / საგაძრო ინვენტარი)

GIŠ **muil(a)-** (n., c., სასოფლო-სამეურნეო იარაღი: ნიჩაბი?)

=⁷ GIŠ MAR

muizzai- (med.-pass., გარკვეული მანერით ცეკვა: ვაქეკობის/სიმტკიცის/ძლიერების ჩვენება?)

მღრ. ↗ muwa-

mugai- (I) თხოვნა, ვედრება, (დასახმარებლად) მოხმობა, (ღვთაების, გარდაცვლილის სულის) გამოხმობა/გამოდახება, (ლოცვით, რიტუალით) დაყოლიება, (რისამე) გამოთხოვა, შელოცვა part. mugant- (nom.sg.c. muganza; nom.-acc.sg.n. mugan) მოხმობილი, მოწვეული, გამოძახებული და ა.შ.; iter. mukešk-, mugašk- (supin. mukiškiuwan); nom.act. mugawar, mukeššar

GIŠ **mukar, munkar** (n., r/n-ფუძ., მუსიკალური ინსტრუმენტი, რომელიც გამოიყენებოდა ღვთაების მოსახმობად ან შესალოცად) სისტრუმი(?), ბუკი(?), ზარი ან ქლარუნა(?)

mugawar (nom.act., n.) თხოვნა, ვედრება, მოხმობა (= იგულისხმება ლოცვა, აგრეთვე ღვთაების მოსახმობად შესასრულებელი რიტუალი)

↗ mugai-

mukeššar (n., იშვიათად c.) მოხმობა (რიტუალი, ლოცვა)

= (მოგჯერ) SISKUR(.SISKUR)

– mukišnaš SISKUR მოხმობის რიტუალი; ^{L1} mukišnaš išhaš/EN-aš მლოცველი, მოხმობი (= მოხმობის რიტუალის ჩამტარებელი; სიტყვასიტყვით: “მოხმობის ბაგონი”)

↗ mugai-

mukešk- (*iter.*)

➤ **mugai-**

^{GIŠ}**mukra/i-** (*subst., დ.მ.*)

mula- (*ც., სამისნო ფრინველი*)

⚡ **mulatar** (*n.*) ჭუჭყი, უწმინდურება

^{NINDA}**mulati-** (*ც., ხურ.?, პაგარა ზომის პური ან ნამცხვარი*)

mulili- (*ბადის მცენარე ან ბოსტნეული*)

^{LÚ.MEŠ}**mumiaš** (*კულგის მსახური, დღესასწაული აღწერილობიდან*)

mum(m)iya- (*I, med.-pass.*) დაცემა, წაქცევა, დაფარდნა, დაშვება, დაშლა, დანგრევა

nom.act. mumiyyatar (*n., r/n-ფუძ.*)

mum(m)uwai- (*ც.?, n.*) მოწვევა, შეგულიანება, მიმიღვა, მოხიბვლა (?)

munnai- (*I*) დამალვა, დაფარვა; (*med.-pass.*) დამალვა, უხილავად ქცევა, გაქრობა

iter. munnaišk-; *part.* munnant- (*nom.-acc.sg.n.* munnan); *adv.* munnada მალულად, საიდუმლოდ

– anda munnai- გახვევა, შეხვევა, დამალვა, დაფარვა; arha munnai- გადამალვა; šakuwa munnai- (*ვინმესგან*) თავის შორს დაჭერა, (*ვისიმე*) უგულუბელყოფა/იგნორირება (*სიგყვასიგყვით:* “თვალის დაფარვა”); munnanda hark- (*ვისიმე*) დამალვა (*სიგყვასიგყვით:* “საიდუმლოდ/მალულად ყოლა”)

– nu-mu munnan harta მას მე დამალული ვყავდი / მან მე დამალა

^{GIŠ}**munkar**

➤ ^{GIŠ}**mukar**

munduwanda (*subst., დ.მ.*)

mura- (ლევ., *adj.*, ახასიათებს რიგუალს)

muri(yan)-, murina- (*c.*) (ყურძნის) მგევანი, ყურძენი

muriya- (*med.-pass.*) შეგროვება, შეჯგუფება(?); მოკუნცვა(?);

^{NINDA} muriyala- (*c.*) ქიშიშიანი პური(?), მგევნის ფორმის პური(?)

^{GIS} **murta-** (*n.?*, ხის სახეობა; გამოიყენებოდა ხიდების მშენებლობაში)

mušgalla- (*c.*) ლარვა, მაგლი, მუხლუხო

= *NAPPILU*

mušni- (*ხურ.* ?) სწორი; მართალი, სამართლიანი; ერთგულება, სიმართლე (?)

^{NA4} **mušnuwant(i)-** (*ძვირფასი ქვა ან ქვისგან დაზმადებული საგანი*)

mušungi (*ხურ.* საკულტო თუ მმართველობის აღმნიშვნელი ტერმინი?)

^{GIS} **muttahila-** (*ხე ან ხის საგანი*)

– EZEN ^{GIS} muttahilaš (*დღესასწაულის სახელწოდება*)

mutai- (I) (*უწმინდურების და სხვა ბოროტების*) მოშორება, მოცილება, (*რაიმესგან*) თავის დაღწევა; გარეცხვა, ჩამორეცხვა(?); დასველება(?); (გა)თხრა (?); (+ -za) თავიდან მოშორება, თავის არიდება, უგულებელყოფა, უყურადღებოდ /უგულისყუროდ /დაუღევრად მოპყრობა

part. mudant- (*nom.-acc.sg. n. mudan*) გადაგებული

– arḫa mutai- მოშორება, მოსპობა, გადაგდება; katta mutai- უგულებელყოფა, უყურადღებოდ მოპყრობა; šer arḫa mutai- მოშორება, მოცილება

მდრ. ႁ mutamuti-, mutmutali-

mutamuti- (*c.*) გოჭი

= ŠAH.TUR

– ^{MUṢUS} Mutamuti (*ქალის სახელი*); ^{URU} Mutamutašša, ^{URU} ŠAH.TUR-mudaimiš (*ლევ., part., გოპონიმი*)

მდრ. ႁ mutai-, mutmutali-

mudan (*part., n.*) ნარჩენები, ნაგავი
↗ mutai-

(♣)**muttanawanni-** (*adj., ახასიათებს მინდორს*)

GIS⁶**muthaya-** (*ბოს ნაყოფი*)

mutgalla- (*დ.მ., c.*)

mutmutali- საღორე; (გალახით საესე) ორმო; თიხის კარიერი(?)
= ŠAH-aš hummaš
მღრ. ↗ mutai-, mutamuti-

mudri (*ხურ., საკულტო ტერმინი*)
ariya mudriya (*სარიტუალო შესაწირი*)

muturši (*ხურ., ქალღმერთ ხეფათის ეპითეტი ან ატრიბუტი*)

muwa- (*c.*) სპერმა, თესლი; სიცოცხლის/ცხოველმყოფელი ძალა, ძლიერება, სიმტკიცე, ძლევამოსილება; (*ონომასტიკაში*) თესლი, შთამომავალი, ნაშიერი

= A.A; *part.*(?) muwant- (*muwai- *vb.*); *adj.* muwat(t)al(l)i-, mūwanu-; *abstr.* muwatallatar (*n.*)

–^mArmamuwa, ^{MUNUS}Mizramuwa/MizraA.A-aš, ^{MUNUS}Muwatti-, ^DMuwatti-, ^{TUL}Mūwatti- (*საკუთარი სახელები*)

ლუვ. mūwai- (*vb.*) ძალის გამოყენება (?); mutti(ya)- ძლიერება, მძლავრი (?), mūwattalli- მძლავრი

იერ. muwa- ძალის გამოყენება (?); muwatta- ძლიერება; ძალა; შთამომავლობა; muwatali- ძლიერი

muwanniyant- (*არასწორი დაწერილობა სიგევისა miuwaniyant-*)
↗ miuwaniya-

muwant- ძლიერი, მძლავრი, ძლევამოსილი
= A.A-ant- (*nom.sg.c. A.A-anza*)
↗ muwa-

mūwanu-

↗ muwat(t)al(l)a-, muwat(t)al(l)i-

muwat(t)al(l)a-, muwat(t)al(l)i-, mūwanu- (*adj.*, ამინდის ღვთაების ეპითეტი; ახასიათებს აგრეთვე იარაღს) ძლიერი, მძლავრი, ძლევამოსილი

= NIR.GÁL, KA.ZAL; *abstr.* muwatallatar (*n.*) ძლიერება, ძლევამოსილება (= *ლუვ.* muwatallahit)

– ^DU NIR.GÁL ძლიერი/მძლავრი ამინდის ღვთაება; ^DKA.ZAL-aš/Muwattallaš ძლიერი (ღვთაება)/ (ღვთაება) მუვათალი; *ANA* ^DMūwanu ^DMuwattalli ძლიერ (ღვთაება) მუვათალის; ^mMuwatalli/^mNIR.GÁL (*მეფის სახელი*)

↗ muwa-

N

nah(h)- (I და II, ძალიან იშვიათად *med.-pass.*) შიში, (ღვთაების წინაშე) მოკრძალებული შიშის, რიდის ქონა, სიფრთხილის /წინდახედულობის გამოჩენა

= HUS; *part. nahhant-* (*nom.sg.c. nahhanza; nom.-acc.sg.n. nahhan*) მოწიწებული, მოკრძალებული, ღვთისმოშიში, ფრთხილი / წინდახედული, მზრუნველი / ყურადღებიანი; *iter. nahēšk-*; *nom.act. nahhuwar*; *nahšar-

nah(ha)ši-, nahzi- (*c.*, წონის ერთეული; = 2 *tarna*)

nahadihi (*ხურ.*, საკულტო/საგაძრო ინვენტარი)
მღრ. Ⴀ nahhidi

nahēšk- (*iter.*)
Ⴀ nah(h)-

nahhidi (*ხურ.*, საკულტო/საგაძრო ინვენტარი)
მღრ. Ⴀ nahadihi

^{NINDA} **nah(h)iti-** (*c., n.*, პური ან ნამცხვარი)

^{KUS} **nahme|(-)** (ტყავის საგანი)

nahnazu (*ხურ.*, ღვთაების ან გაღმერთებული საგნის სახელწოდება)

***nahšar-** (*n., r-ფუძ.*) შიში

abstr. nahšaratt- (*c., t-ფუძ.*) შიში (აგრეთვე გაღმერთებული), მოწიწება, კრძალვა, რიდი, თაყვანისცემა, პატივისცემა; შიშის მომგვრელი თვისება/ბუნება; *denom. nahšariya-* (I და *med.-pass.*; = HUS) შიში, (ღვთაების წინაშე) მოკრძალებული შიშის, რიდის ქონა (*adj. nahšariyawant-* შემინებული, შიშით შეპყრობილი; *iter. nahšarrišk-*); *caus. nahšarnu-* (I) (ვინმესთვის) შიშის მოგვრა, (ვისიმე) მოწიწების, რიდის, კრძალვის გამოწვევა / განცდევინება
– ZAG-az-tet nahšaratteš (*nom.pl.*) huiyanteš GÜB-laz-ma-tta we<ri>temaš huiyanteš (მზის ღვთაებაზე) შენს მარჯვნივ (გაღმერთებული) შიში/თაყვანისცემა მირბის, ხოლო შენს მარცხნივ (გაღმერთებული) ძრწოლა/კროთმა მირბის

↗ nah(h)-

nahši-

↗ nah(ha)ši-, nahzi-

↙ **nahḫuwai-** (“ლუგ.”) (რაიმეზე, ვინმეზე) ზრუნვა, ღარდი, წუხილი

– ANA ZI LUGAL GIM-an ↙ nahḫuwai ... tuqqa QATAMMA

↙ nahḫuwaddu როგორც მეფის გულს აღარღებს (ეს) ... შენც ასევე უნდა გაღარღებდეს

ლუგ. nahḫuwašši- (*adj.*) საშინელი, შემაშინებელი ან შეშინებული

↗ nah(h)-

nahḫuwar (*n., r/n-ფუძ.*) თაყვანისცემა, პატივისცემა, კრძალვა

↗ nah(h)-

nahzi-

↗ nah(ha)ši-, nahzi-

nai-, ne-, neya-/niya- (II) ბრუნება, ბრუნვა, ტრიალი (*trans., intrans.*); გაგზავნა; გახვევა, შეფუთვა; გაერთიანება, შეგროვება; (*med.-pass.*) მოხლომა, (*შემთხვევით*) აღმოჩენა

iter. naišk-; *part.* neyant- (*neant-*); *nom.act.* neyawar

– anda nai- შეგზავნა, გაგზავნა, წარმართვა; შეკვრა, გაერთიანება; (*med.-pass.*) (*ვინმესკენ, რაიმესკენ*) მობრუნება, შემოტრიალება; appa nai- უკან მობრუნება; appa parā nai- ხელახლა გაგზავნა; appan arḫa nai- კვლავ წაყვანა / წაღება; მიმართულების შეცვლა, (*რისამე*) სხვა მხარეს წარმართვა; appan arḫa UL namma nai- ვისიმე აღარ მოხვენება (?); appanda nai- მიმაგება, დამაგება, შემოერთება; appanda parā nai- (*ვინმეს*) შემდეგ გაგზავნა, კვალდაკვალ გაყოლება; arḫa nai- არიდება, აცილება, განზე გაწევა; წაღება, მოშორება; გახსნა, გაფუთვა, (*საფრის*) ახლა, მოხდა; (*med.-pass.*) მიგრიალება, პირის მობრუნება; edi nai- (*სიცივეების, ბრძანების*) განზე გადაღება, უგულუბეღყოფა; გადაბირება, (*ღალაგზე*) წაქეზება; მოხსნა, წაღება, გადაგანა, გადაადგილება; (*med.-pass.*) წასვლა, გარიდება; kattan nai- ქვემოთ ჩამოყვანა, ჩამოსვლა; menahḫanda parā nai- (*ვისიმე*) შესახვედრად გაგზავნა; parā nai- გაგზავნა; გაცემა, გადაცემა; განგრძობა, გაგრძელება; გადაღება, გაჭიანურება; (*med.-pass.*) წასვლა, დამორება; parā neyant- (*ქარქაშიდან*) ამოწვდილი;

გაგზავნილი, მიმართული(?); pariyan nai- (იქით მხარეს) გადაყვანა; peran nai- წინ გაგზავნა; გადაცემა, ჩაბარება; šara nai- შემოთ აგანა, აწევა; duwan para nai- აქეთ გამოგზავნა; 1-etta nai- გაერთიანება, თავმოყრა

nakkašhi (ხურ., საკულტო გერმინი)

nakkešš-, nakkiyašš- (I) მნიშვნელოვანი (გახლომა), (ვინმესთვის) სიმშვიდის დაკარგვინება, შეწუხება, დევნა; (უპირო კონსტრუქციებში) გაჭირვება (ვინმესთვის სირთულეების შექმნა) = DUGUD-ეშš-; *part.* nakkeššant-; *iter. med.-pass.* nakkešk-/ nakkišk-
➤ **nakki-**
– mān UN-[ši] memiaš kuiški nakkiyašzi როდესაც ადამიანს სინდისი აწუხებს; *ANA* ^mPihuniya-ma GIM-an nakkešta როდესაც ფიხუნისა გაუჭირდა; *ANA* KUR.KUR-YA nakkeššan ქვეყნებს გაუჭირდათ (/რთული დრო დაუდგათ)

nakki- (*adj.*) მძიმე (წონის), მნიშვნელოვანი, მაღალი რანგისა, პატივცემული, დაფასებული, ძვირფასი; ძნელად მისაღწევად/გადასაღაბავი, მიუღგომელი, ხელმიუწვდომელი; ძლიერი, მძლავრი (*subst.*) პატივი, ღირსება, მნიშვნელობა, ძალა = DUGUD; *denom.:* nakkiya- (I) გაჭირვება, გაძნელება (*intrans.*); nakkiyahh- (*med.-pass.*) (ვინმესთვის) სამრუნავის გაჩენა, (რისამე) შეწუხება, სიმშვიდის დაკარგვინება (*part.* nakkiyahhant- პატივდებული, გაღმერთებული); nakkiyašš-/nakkešš- (I)

nakki-, nakkiwi-

➤ **nakku-, nakki-, nakkiwi-**

nakkiyatar (*abstr., n., r/n-ფუძ.*) სიმძიმე, წონა; მნიშვნელობა, ღირსება, გიგული, წოდება, მაღალი თანამდებობა, ავტორიტეტი
➤ **nakki-**

nakkit (*instr.sg. სიგყვობა nakki-*) (*adv.*) გამალებით, გაშმაგებით, მტკიცედ, შეუპოვრად

– nakkit dā- იერიშით ალება

➤ **nakki-**

nakku-, nakki-, nakkiwi- (c.) (რიგუალში ვისიმე) სუბსტიტუტი, სანაცვლო, (სხვისი) ცოდვების მგვიროთველი (სულიერი არსება ან უსულო საგანი)

მდრ. ႁ (Ⴄ)nakkušši-, ^{UDU}nakkušši-, nakkušša-

nakkuriyawar (n., r/n-ფუძ., დ.მ.)

– mekki-ši nakkuriyawar (თუ mekki šinakkuriyawar ?) ის ძალიან შეყოვნდა(?)

nakkuš- (n.) ზიანი, ზარალი, დანაკარგი (?)

nakkušša-

ႁ (Ⴄ)nakkušši-, ^{UDU}nakkušši-, nakkušša-

nakkušatar (abstr., n., r/n-ფუძ.) ბრალის თავის თავზე აღება

ႁ (Ⴄ)nakkušši-, ^{UDU}nakkušši-, nakkušša-

(Ⴄ)nakkušši-, ^{UDU}nakkušši-, nakkušša- (“ლუკ”, c.) (რიგუალში ვისიმე) სუბსტიტუტი, სანაცვლო მსხვერპლი (ძროხა, ცხვარი, თხა, ვაცი), “განგევების ვაცი”

denom. nakkuššiya- (I) ბრალის თავის თავზე აღება; abstr. nakkušatar

ლუკ. nakkušait- (n., = nakkušatar) ბრალის თავის თავზე აღება;

nakkušāunta (3. pl. praet.) მათ მოათავსეს/წარადგინეს სუბსტიტუტი

მდრ. ႁ nakku-, nakki-, nakkiwi-

namma (adv.) შემდეგ, ამის შემდეგ; კვლავ, ისევ, ხელახლა; ამასთან, გარდა ამისა, უფრო მეტიც

– nu namma ამის შედეგად, ამრიგად; namma tamai- კიდევ სხვა, დამატებით სხვა; nu namma kuit სხვა კიდევ რა (არის) ?; namma + უარყოფითი ნაწილაკი (UL/natta, lē) აღარ, მეტი აღარ

namni (ხურ., კულტის ობიექტი)

nam(m)ulli (n.) გახტი, ღივანი

nan (< nu-an)

ႁ nu; -a²

nanna-, nanni(ya)-, nenniya- (II) (*intrans.*) სწრაფად მოძრაობა, (ამა თუ იმ მიმართულებით) სვლა; (*trans.*) გარეკვა, წაყვანა, გარება
iter. nannešk-, nannišk-

– mān KASKAL-aš nannatti თუ (ამ) გზას გაჰყვები/ (ამ) გზით ივლი; დაე, მგრის კვალს მიჰყენენ! appa nanna- (*იძულებით ვისიმე ან რისიმე*) წაყვანა, თრევა; arḫa nanna- უკან დაწევა, უკუგდება, გაგდება; kattan arḫa nanna- (*ვინმესგან*) განდევნა, გაგდება; parā nanna- გარეთ გაგდება, გარეკვა

nana(n)kalta- ეგლი, საზიდარი
= ^{GIS}MAR.GÍD.DA

nana(n)kušš(iya)- (*intrans.*) დაბნელება

part. nanankuššiyant- ბნელი, ჩაბნელებული, წყვედიანით მოსილი
– KU[(R-anti kuedani anda)] nanankuš[(zi)i რომელ ქვეყანაშიც დაბნელება / წყვედიანი დაისადგურებს; [nu-šši piran] [n]anakuššiyān ēšdu [tuk-ma] piran lalukiawan ē[šdu] დაე, მას წინ (გზა) ბნელი ჰქონდეს, შენ წინ კი განათებული იყოს!

nannešk-, nannišk- (*iter.*)

↗ nanna-, nanni(ya)-

nanniya-

↗ nanna-, nanni(ya)-

nangi (*ხურ., მმართველობის აღმნიშვნელი ან საკულტო გერმინი, იარაღი?*)

^{LÚ} nanšalli- (*c., კულტის მსახური ძველხეთური სარიტუალო ტექსტიდან*)

nanzan (< nu-an-za-šan)

↗ nu; -a²; -z(a); -šan

napa (< nu-apa)

↗ nu; -apa¹

nabari (*ხურ. საკულტო გერმინი, დ.მ.*)

-naš (*enclit., pron. pers. I, pl. dat., acc.*)

naš (< nu-aš)

↗ nu; -a⁻²

naššan (< nu-aš-šan)

↗ nu; -a⁻²; -šan

↙ **našarti-/a-** (c.) ხარჭა / ხასა, უმცროსი/მეორეხარისხოვანი ცოლი (?)

naši (ხურ., მმართველობის აღმნიშვნელი ტერმინი)

našši (< nu-aš-ši); აგრეთვე **naššiaš** (nu-aš-ši-aš)

↗ nu; -a⁻²; -ši

našili, ^{URU}**nišili**, **nešumnili** (*adv.*) ნესურად, ქ. ნესას (/ ქანესის = თანამედროვე ქიულთეფე/ყარაჰუიუქი) მცხოვრებლების ენაზე = ხეთურად, ხეთურ ენაზე
მღრ. ↗ **kanišumnili**; **nešumena**

našma (ci.) ან

našta (< nu-ašta)

↗ nu; -(a)šta¹

naššu ... naššu-ma, naššu ... našma ან ... ან

nat (< nu-at)

↗ nu; -a⁻²

natta (უარყოფითი მკიცების გამომხატველი სიტყვა) არ, არა = *UL*, (იშვიათად) *NU*

– [tak]ju **natta-ma taranzi nu natta paimi** თუკი არ იგყვიან, არ წავეალ; **natta apūn GEŠTIN-an piēr** ეს ღვინო არ მიუციათ (/ეს ის ღვინო არ არის, რომელიც მისცეს); **kušann-a natta kuiški iē[zzi]** გასამრჯელოს არაგინ იხდის; *UL*-აშ **šarkuš LUGAL-უშ ēšta** განა არ იყო ის ძლიერი მეფე?! *UL* ēšta (ასე) არ იყო (ეს)?!

ფალ. **nī**

nata-,^(GI)**nati-** ლერწამი (= GI,^{GIŠ}GI), ლერწმის ღერო (/მილაკის ფორმის სასმისი =? ^{GI/GIŠ}A.DA.GUR, *ŠULPU*); ისარი (= ^{GI/GIŠ}GAG.(Ú.)TAG(.GA))

adj. natant- ლერწმისგან გაკეთებული

ლუკ. nātatta- ლერწამი

^(GIŠ)**nathi(t)-** (*c.*, *n.*) საწოლი, ტახტი

nadi (*ხურ.*, მმართველობის აღმნიშვნელი სიტყვა?)

^(GI)**nati-**

↗ nata-, ^(GI)nati-

natši (< nu-at-ši); აგრეთვე natšiat (< nu-at-ši-at)

↗ nu; -a⁻²; -ši

natzat (< nu-at-za-at)

↗ nu; -a⁻²; -z(a)

nawa (*ძვ.*, *ღ.მ.*)

nawartanna (ინდოირანული საცხენოსნო გერმინი) მეცხრე წრე

nawi (*adv.*, გამოხატავს უარყოფას) ჯერ არ

– kuitman ... nāwi uwanzi (*praes.*) სანამ ისინი ... ჯერ არ მოსულან / სანამ ისინი ... მოვლენ; kuitman ... nāwi uet (*praet.*) (მანამდე,) სანამ ის ... ჯერ კიდევ არ იყო მოსული / სანამ ის ... მოვიდოდა; nawi wedan ჯერ არ (არის) აშენებული;

↙ **nawila-** (*subst.*, *ღ.მ.*, საქონელი, რომელიც საძოვარზე გაჰყავთ?)

ne (< nu-e)

↗ nu; -e²

ფაღ. ne და ისინი (*nom.pl.c.*)

ne-

part. neyant-, neyan ; *nom.act.* neyaware

↗ nai-, ne-, neya-/niya-

nega-, **neka-**, **nika-** (*c.*) და

= NIN; *AĦĀTU(M)*; NIN-tar/negatar (*n.*) ღობა

nekan (< nu-e-kan)

↗ nu ; -e² ; -kan

nekmuntatar (*n.*, *r/n-ფუძ.*) სიღარიბე, სიღატაკე (*სიჭყვასიჭყვით*:
სიშიშვლე)

↗ nekumant-, nikumant-

negna- (*c.*) ძმა

= ŠEŠ; *AĦU*; ŠEŠ-tar/negnatar (*n.*) ძმობა; ŠEŠ-aḫḫ-/negnaḫḫ- ძმასავით
მოპყრობა, (*ვისიმე*) საკუთარ ძმად ქცევა / დამძობილება

– para negna- ნახევარძმა, დედინაცვლის/მამინაცვლის შვილი(?)

neku- (I და *med.-pass.*) მოსალამოება, ბინდის ჩამოწოლა

↗ nekut-

neku-

↗ nikku-

nekumant-, nikumant- შიშველი, გამოშვლებული, დაუფარავი,
(*აგრეთვე*) უუნაგირო, შეუკამბავი (*ცხენი*)

denom. nekumantai- (+ -za; I და *med.-pass.*) გახდა, გამოშვლება;

nekumandariya-, nikumandariya- (I) გახდა, გამოშვლება (*trans.*,
intrans.);

neku- (*c.*, *t-ფუძ.*) საღამო, (*აგრეთვე*) ღამე

– *nom.sg.* nekuz(a) (*subst.*, *adv.*) საღამო, საღამოს; nekuz meḫur/meḫuni
საღამოს; ღამით;

nen (< nu-e-an)

↗ nu; -e²; -an

nenniya-

↗ nanna-, nanni(ya)-, nenniya-

nepiš- (*n.*, *š-ფუძ.*), (*იშვიათად*) nepiša- (*c.*) ცა

nepišant- (*c.*, *გახსულიერებული -ant სუფიქსით*) ცა

= AN; ŠAMŪ

– AN.BAR GE₆ nepišaš, AN.BAR AN^E ცის (შავი) რკინა = მეტეორიტული რკინა; nepiš AN.BAR-aš რკინის ცა; nepiš daganzipaš (AN-iš KI-paš) ცა (ლა) მიწა

nera (ხურ. საკულტო გერმინი)

neššan (< nu-e-šan)

↗ nu; -e²; -šan

nešhi (ხურ., ღვთაება შიმეგის აგრობუტი)

nešumena- (*adj.*) ნესური (= ხეთური)

^{LU}nešumena ნესელი, ნესას მცხოვრები

nešumnili (*adv.*) ნესურად (= ხეთურად)

მღრ. ↗ kanešumnili; našili, ^{URU}nišili, nešumnili

netta (< nu-e-ta)

↗ nu; -e²; -ta

newa- (*adj.*) ახალი

= GIBIL; *denom.* GIBIL-aḫḫ-/newaḫḫ- (II) განახლება (*part.* newaḫḫant- განახლებული)

– appa newaḫḫ- ხელახლა განახლება, აღდგენა, შეკეთება

newalant- (“ლუგ”, *c.*) უსაქმური, ყაჩაღი, ავაზაკი

ni, ni-eš (შემოკლ. დაწერილობა სამისნო გერმინისა nipašuri)

niḫari (ხურ.) საჩუქარი ან მზითევი, მემკვიდრება

niḫarši (ხურ., საკულტო / საგადრო ინვენტარი; = ? niḫari)

niya= neya-

↗ nai-, ne-, neya-/niya-

^{GIŠ}niyahḫiš[- (ხის სავანი?)

nik-

↗ nink-

nika-

↗ nega-, neka-, nika-

nikrani- (c., მაგელის / შალის საგანი)

nikku-, nekku- (უარყოფით რიგორიკულ შეკითხვებში გამოყენებული უარყოფა) ხომ მართალია?; ასეა თუ არა?

– KUR-e-wa nikku kuwapikki ḫarkan ქვეყანა არსად (არ არის) დანგრეული, ხომ მართალია?!

nikumant-

↗ nekumant-, nikumant-

nikumandariya-

↗ nekumant-, nikumant-

^Dninattanni-, ^Dnenattanni-, ^{NINDA}ninattanni- (ქალღმერთ ნინათას გამოსახულება, გამომცხვარი)

^{NINDA}niniyal(I)a/i- (c.) აკვანი (?)

^{NINDA}niniyami- (ლუვ., c., პურის ან ნამცხვრის სახეობა)

nini(n)k- (I) (ჯარის, ხალხის) შეკრება, დაძვრა, მობილიზება; გადაადგილება, გადატანა, გადაყვანა; (რაიმეზე) წაქეზება, (რაიმესაკენ) ბიძგება; (*med.-pass.*, *act. intrans.*) უწესრიგოდ, თავაშეებულად მოქცევა; (*ვისიმე*) შეცბუნება, პანიკაში ჩაგდება, უწესრიგობის / არეულობის გამოწვევა; (*ვისიმე*) შეწუხება, დაფრთხობა; (ბეჭედდასმული დოკუმენტის) გახსნა / გაგვხვა;

აწევა, ზევითკენ წაღება / წაყვანა, (ჯარის, ხალხის) შეკრება, მობილიზება; (*med.-pass.*) აღგომა, წამოდგომა

part. nininkant- (სამისნო ტექსტებში) ამოთხრილი, ამოგლეჯილი, დახეული; გადატანილი(?), შეწუხებული(?); *iter.* nininkišk-; *nom.act.* nininkuwar (*n.*, *r/n-ფუძ.*)

– *pidi* ninink- (თავისი) აღგილიდან წაღება, დაძვრა, გადატანა / გადაყვანა, მოძრობა, მოცილება

nink- (I, იშვიათად *med.-pass.*) წყურვილის მოკვლა, დათრობა

part. ninkant- წყურვილმოკლული; ნასვამი, მთვრალი; *caus.* ninganu- (I) (მიწის და სხვ.) გაქლენთა, დასველება, გალუმპვა; დაღვეინება, (ვისიმე) დათრობა; *iter.* ninganušk-; *nom.act.* ninkeššar (*n.*, *r/n-ფუძ.*) – išpiningatar (*n.*, *r/n-ფუძ.*) (საჭმლით) გაძლომა და წყურვილის მოკვლა (მღრ. išpai- გაძლომა)

ninkunatar (*subst.* სარიგუალო ტექსტებიდან, დ.მ., *n.*)

nipašuriš (*ხურ.* გერმინი სამისნო ტექსტებიდან, ღვიძლის ნაწილი; შემოკლ.: niš, ni)

nirambi (*ხურ.* საკულტო / საგადრო ინვენტარი: მოწნული მაგიდა)

nirareški (*ხურ.* კეთილდღეობის აღმნიშვნელი გერმინი)

^{T17} **nirikkiša-** (*n.*, წვნიანი კერძი)

nirišše (*ხურ.*) სიკეთე, კეთილდღეობა

niš (შემოკლ. დაწერილობა სამისნო გერმინისა nipašuri)

^{URU} **nišili**

↗ našili, ^{URU}nišili, nešumnili

nišuwaniwa tidupa (*ხურ.* საცხენოსნო გერმინი)

nitta = netta

↗ netta

^{NA4} **nitri-** (*n.*, ნივთიერება, რომელიც გამოიყენებოდა რიგუალებში საკულტო განწმენდისთვის: ნაგრონი(?), ბუნებრივი კრისტალური სოდა(?), გვარჯილა(?))

⚡ **niwalla/i-** უმანკო, უცოდველი, უდანაშაულო

⚡ **niwaralatta** (*vb.*, 3 *sg. praet.* დ.მ.) დასუსტდა(?), აჯანყდა(?)

⚡ **niwaralli-** (*adj.*) სუსტი(?), ურჩი(?)

nu (წინადადებების დამაკავშირებელი დამოუკიდებელი მხედრთვითი კავშირი) და

nu- (“ლუჟ”, *c.*) ბენდიერება, კეთილდღეობა (და მისთ.)

მდრ. 7 (♣)nut-

nuhhar- (ლუჟ.) კანკალი, დაკრუნხვა (ხველებისას)

3 *sg. praes.* nuhhariti

nuhi (შემოკლ.: nui, nu; ხურ.) ყური, გონიერება

nukku (*adv.*) და ახლა; ახლავე(?)

ფალ. nu-k(k)u (*adv.*)

nūman, nūwan (წინადადების სუბიექტის ნევატიური სურვილის გამომხატველი უარყოფითი სიტყვა; მდრ. lē, lē-man)

– [n]e namma h̄attešnaš kattant[a] nūman pānzi მათ არ მოუნდათ სოროში უკან შედრომა

numašta (< nu-mu-ašta)

7 nu; -mu; -(a)šta¹

nuntar- (*n., r/n-ფუძ.*) აჩქარება, სიჩქარე

gen. nuntaraš (nutaraš) (*adv.*) ჩქარა, საწრაფოდ, საჩქაროდ; *adj.*

nu(n)tariya- საჩქარო, სასწრაფო; *denom.* nuntariya- (I, აგრეთვე *med.-pass.?*) აჩქარება (*intrans.*); *abstr.* nuntar(r)iyašha- (*c.*) სიჩქარე, აჩქარება

– EZEN nuntar(r)iyašhaš “აჩქარების დღესასწაული” (სრულდებოდა გვიან შემოდგომაზე ლაშქრობიდან მეფის დაბრუნებისთანავე, სანამ მამთრის სიცივე დაიწყებოდა)

nuntarnu- (*caus., I*) აჩქარება; ჩქარა / ნაჩქარევად / დაუფიქრებლად (რისაზე) გაკეთება

nom.act. nuntarnumar

– zaluganumarr-a ammel nuntarnummar [...] iyandu DINGIR^{MEŠ} nu lē-pat zaluganumi nu nuntarnuwal[lu] დაე, ღვთაებებმა ჩემი დაყოვნება აჩქარებდნენ აქციონ! მე არ უნდა გავაჭიანურო და უნდა ავჩქარდე!

7 nuntar-

nuputi- (ნივთიერება, რომელიც გამოიყენება მუშის წარმოებისას)

LÚ **nuratašši-** (c., მსახური / მოხელე)

NINDA **nurati-** (c., პური ან ნამცხვარი)

nuri (ხურ., კეთილდღეობის აღმნიშვნელი გერმინი)

DUG **nurihi-** (ჭურჭლის სახეობა)

nurimanza (subst., დ.მ.)

(-)nurtihi (ხურ., საკულგო გერმინი)

nuš (< nu-uš)

↗ nu; -a²

(♣)nut- (“ლუკ”, n.) ბედნიერება, კეთილდღეობა (და მისთ.)
მღრ. ↗ nu-

nuttakkan (< nu-ta-kan)

↗ nu ; -ta²; -kan

nutaraš, nuntaraš (gen.)

↗ nuntar-

nuwa (adv.) კიდევ

nūwan

↗ nūman, nūwan

nuwarašmuzakan (< nu-war-aš-mu-za-kan)

↗ nu; -war-; -a²; -mu; -z(a); -kan

(-)nuwarši (ხურ. საკულგო გერმინი)

nuza (< nu-za)

↗ nu; -z(a)